

HALK DİLİNDE

Language: Türkçe (Turkish)

Provided by: Bible League International.

Copyright and Permission to Copy

Taken from the Turkish: Easy-to-Read Version © 2012 by Bible League International.

PDF generated on 2017-08-25 from source files dated 2017-08-25.

7cf35e63-51aa-537e-aa3b-081ce553059e

ISBN: 978-1-5313-1321-0

HAVARILERIN FAALİYETLERİ

Mukaddes Ruh vaadi

1 Muhterem Teofilos*, İlk kitabımda† baştan başlayıp İsa'nın semaya alındığı güne kadar yaptığı, vazettiği her şeyi yazdım. ²İsa semaya alınmadan önce, seçtiği havarilere Mukaddes Ruh'un vasıtasıyla emirler verdi. ³Acılar içinde öldükten sonra havarilere kesin birçok delillerle dirilmiş olduğunu gösterdi. Kırk gün boyunca onlara görüldü; Allah'ın Hükümranlığı hakkında konuştu. ⁴Bir seferinde onlarla yemek yerken şu emri verdi: "Kudüs'ten ayrılmayın, semavî Baba Allah'ın vaa-dinin yerine gelmesini bekleyin. O vaat-ten bahsettiğimi hatırlarsınız. ⁵Demiş-tim ki, 'Yahya insanları suyla vaftiz etti, fakat birkaç güne kadar sizler Mukaddes Ruh'la vaftiz edileceksiniz."

İsa semaya alınıyor

⁶Havariler bir araya geldiklerinde İsa'ya şunu sordular: "Efendimiz, İsrail halkına hükümranlığı şimdi mi geri vereceksin?"

⁷İsa onlara şöyle dedi: "Zamanı ve tarihi bilmek semavî Baba Allah'ın yetkisindedir. Bunu sizin bilmenize gerek yok. ⁸Fakat Mukaddes Ruh üzerinize inince kudret alacaksınız; Kudüs'te, bütün Yahudiye'de, Samiriye'de ve dünyanın her yanında benim şahitlerim olacaksınız."

⁹İsa bunları söyledikten sonra havarilerin gözü önünde semaya alındı, bulut içinde gözden kayboldu, havarileri onu göremez oldular. ¹⁰İsa semaya yükselirken havariler hâlâ gökyüzüne bakıyorlardı. Birden

yanlarında beyaz giysiler içinde iki adam belirdi. ¹¹Adamlar şöyle dediler: "Ey Celileliler, neden gökyüzüne bakıp duruyorsunuz? İsa aranızdan semaya alındı. Semaya alındığını gördüğünüz gibi geri dönecektir."

Yeni bir havari seçiliyor

¹²Havariler daha sonra yaklaşık bir kilometre uzaklıktaki Zeytin Dağı'ndan Kudüs'e döndüler. ¹³Şehre girince kaldıkları evin üst katındaki misafir odasına çıktılar. Petrus, Yuhanna, Yakub, Andreas, Filipus, Tomas, Bartalmay, Matta, Alfay oğlu Yakub, Yurtsever Simun ve Yakub oğlu Yahuda oradaydı. ¹⁴Bunlar birlikte devamlı dua ediyorlardı. Yanlarında bazı kadınlar, İsa'nın annesi Meryem ve İsa'nın kardeşleri de vardı.

¹⁵O günlerde Petrus yaklaşık yüz yirmi müminden meydana gelen bir cemaatin ortasında ayağa kalkıp şöyle dedi: ¹⁶⁻¹⁷"Mümin kardeşlerim, Mukaddes Ruh'un Zebur'da Davud'un ağzıyla Yahuda İskariyot hakkında önceden bildirdikleri yerine geldi. Yahuda bizden biriydi, yaptığımız bu hizmette payı vardı. Fakat İsa'yı yakalayanlara rehberlik etti."

¹⁸Yahuda, yaptığı kötülüğün karşılığında aldığı parayla bir tarla satın aldı. Fakat baş aşağı düşüp bedeni yarıldı, bütün bağırsakları dışarı döküldü. ¹⁹Bunun haberi Kudüs'te yaşayan herkese ulaştı. İşte bu yüzden tarlaya kendi dillerinde, 'Kan Tarlası' anlamına gelen 'Hakeldama' adını verdiler.

²⁰Petrus şöyle devam etti: "Zebur'da da şöyle yazılmıştır:

'Onun meskeni ıssız kalsın,

*1:1 Bkz.Luka 1:1'deki dipnot.

†1:1 *İlk kitabum*: İncil'in Luka kısmı.

içinde oturan olmasın.[‡]

Ayrıca,
'Onun vazifesini bir başkası yüklensin'
diye yazılmıştır.

21-22 "Bundan dolayı bizimle bulunmuş olan adamlardan birinin bize katılıp İsa'nın dirilişine şahitlik etmesi gerekir. Bu kişi, İsa'nın bizimle birlikte geçirdiği bütün süre boyunca, yani Yahya'nın O'nu vaftiz etmesinden başlayıp semaya alındığı güne kadar aramızda bulunmuş olmalıdır."

23 Böylece iki kişiyi, Barsabba adında, ayrıca Yustus diye de bilinen Yusuf ile Mattiya'yı teklif ettiler. 24-25 Sonra şöyle dua ettiler: "Ey Efendimiz, sen herkesin kalbindekini bilirsin. Yahuda ait olduğu yere gitmek için havarilik hizmetini bıraktı. Bu iki kişiden hangisini bu vazife için seçtiğini bize göster." 26 İki kişiden birini seçmek için kura çektiler. Kura Mattiya'ya düştü. Böylelikle Mattiya on bir havariye katıldı.

Mukaddes Ruh'un gelişi

2 Pentikost Günü^f geldiğinde bütün müminler bir aradaydı. 2 Gökten ansızın şiddetli rüzgârı andıran bir ses geldi. Buldukları evi bütünüyle doldurdu. 3 Ateşten dillere benzer bir şeyler görünüp dağılarak her birinin üzerine indi. 4 Hepsi Mukaddes Ruh'la doldu, Ruh'un verdiği kudretle başka dillerle konuşmaya başladılar.

5 O sırada Kudüs'te dünyanın birçok ülkesinden gelen dindar Yahudiler vardı. 6 Gökten gelen sesi duyanlar büyük bir kalabalık halinde toplandı. Herkes kendi dilinin konuşulduğunu duyunca şaşakaldı. 7 Hayret ve şaşkınlık içinde şöyle dediler: "Bu

konuşanların hepsi Celileli değil mi?

8 Nasıl oluyor da her birimiz kendi ana dilini işitiyor? 9-11 Aramızda Partlar, Medler, Elamlılar, Mezopotamya'da, Yahudiye'de, Kapadokya'da, Pontus ve Asya ilinde, Frigya ve Pamfilya'da, Mısır'da ve Libya'nın Kirene şehrine yakın kısımlarında yaşayanlar var. Hem Yahudi hem de Yahudiliğe dönen Romalı ziyaretçiler, Giritliler ve Araplar var. Allah ne büyük harikalar yapmış! Bunu her birimiz kendi dilinde işitiyor!"

12 Herkes hayret ve şaşkınlık içinde birbirine, "Bu ne olsa gerek?" diye sordu. 13 Bazıları ise, "Bunlar şarabı fazla kaçırmış" diye alay ettiler.

Petrus'un Pentikost Günü vaazı

14 Bunun üzerine Petrus diğer on bir havariyle birlikte ayağa kalktı, yüksek sesle kalabalığa şöyle seslendi: "Yahudi kardeşlerim, Kudüs'te yaşayan herkes, size bu durumu açıklayayım. Sözlerime kulak verin. 15 Bu adamlar sandığınız gibi sarhoş değiller. Saat daha sabahın dokuzu! 16 Bugün bu gördüğünüz, Peygamber Yoel ağzıyla önceden bildirilmiştir:

17 'Allah diyor ki, ahir zamanda bütün insanların üzerine Ruhum'dan döneceğim.

Oğullarınız, kızlarınız peygamberlikte bulunacaklar.

Gençleriniz görümler[§], yaşlılarınız rüyalar görecektir.

18 Evet, ahir zamanda kadın erkek, bütün

kullarımın üzerine Ruhum'dan döneceğim,

onlar da peygamberlik edecekler.

‡1:20 Mezmurlar 69:25; 109:8

^f2:1 **Pentikost Günü:** Tevrat'ta Yahudilere buyrulan hasat bayramıdır. Fısh Bayramı'ndan elli gün sonra kutlanır. Hamsin Bayramı olarak da bilinir.

§2:17 **görümler:** Allah'ın seçilmiş kullarının önceden gizli tutulan gerçekleri gönül gözüyle ya da kendi gözleriyle görmeleri.

¹⁹Ve ben yukarıda, gökte harikalar yaratacağım.

Aşağıda, yeryüzünde alâmetler, kan, ateş ve duman bulutları olacak.

²⁰Rab'bin büyük ve muhteşem günü gelmeden önce,

Güneş kararacak, ay kan rengine dönecek.

²¹O zaman Rab'bi yardıma çağıran herkes kurtulacak.^{**}

²²"Ey İsrail halkı, söyleyeceklerimi dinleyin: Bildiğiniz gibi Nasıralı İsa'yı Allah gönderdi. Bunu, aranızda O'nun vasıtasıyla yaptığı mucizeler, harikalar ve alâmetlerle size ispat etti. ²³İsa, Allah'ın takdiri ve ezeli bilgisi uyarınca elinize teslim edildi. O'nu zalimlerin eliyle çarمیha çivileyip öldürdünüz.

²⁴Fakat Allah O'nun ölüm acısına son verdi; O'nu ölümden diriltti. Çünkü O'nun ölüme esir kalması imkânsızdı.

²⁵Davud O'nun hakkında şöyle der: 'Rab'bi her zaman önümde gördüm, sağımda olduğu için endişelenmem.

²⁶Bundan dolayı yüreğim mutludur, dilim sevincimi ifade eder.

Dahası bedenim de umut içinde yaşayacak.

²⁷Çünkü sen beni ölümler diyarına terk etmeyeceksin, sadık kulunun çürümesine izin vermeyeceksin.

²⁸Nasıl yaşamam gerektiğini bana öğrettin; yüreğimi sevinçle ve huzurunla doldurursun.^{††}

²⁹"Soydaşlarım, size ulu atamız Davud hakkında açıkça söyleyebilirim ki, o öldü, gömüldü, mezarı da bugüne kadar yanı başımızda durmaktadır.

³⁰Fakat Davud bir peygamberdi. Allah ona vaatte bulundu; bu vaat uyarınca Allah onun soyundan birini tahtına oturtacaktı. ³¹Buna göre Davud geleceği görerek Mesih'in dirilişi hakkında şöyle konuşmuştu:

'O, ölümler diyarına terk edilmedi. Bedeni mezarıya çürümedi.'^{‡‡}

³²"Allah İsa'yı ölümden diriltti, hepimiz bunun şahitleriyiz. ³³Allah İsa'yı yüceltip sağına oturttu^{¶¶}. İsa, semavî Baba Allah'tan vaat edilen Mukaddes Ruh'u aldı ve şimdi görüp işittiğiniz gibi bu Ruh'u üzerimize döktü.

³⁴⁻³⁵Davud semaya çıkmadı; fakat şöyle dedi:

'Rab, Efendim'e dedi ki, sağımda otur. Düşmanlarını ayaklarının altına serceğim.'^{§§}

³⁶"Böylelikle bütün İsrail halkı şunu kesinlikle bilsin, Allah sizin çarمیha gerdiğiniz İsa'yı hem Efendiniz hem Mesihiniz yapmıştır."

³⁷Bu sözleri duyunca yürekleri burkuldu. Petrus ve diğer havariilere, "Kardeşlerim, ne yapmalıyız?" diye sordular.

³⁸Petrus onlara şöyle dedi: "Tövbe edin, her biriniz İsa Mesih'in adıyla vaftiz olsun. O zaman Allah günahlarınızı affeder; sonra da size Mukaddes Ruh'u armağan eder. ³⁹Bu vaat sizler için, çocuklarınız ve dünyaya dağılmış soydaşlarınız içindir. Rab Allahımız'ın çağıracağı herkes için geçerlidir."

⁴⁰Petrus onları daha birçok sözle uyardı ve şöyle yalvardı: "Kendinizi bu sapık neslin başına geleceklerden kurtarın!" ⁴¹Petrus'un dediklerini kabul

****2:21** Yoel 2:28-32

††2:28 Mezmurlar 16:8-11

‡‡2:31 Mezmurlar 16:10

¶¶2:33 *sağına oturttu*: yani, 'O'na en şerefli yeri verdi.'

§§2:34-35 Mezmurlar 110:1

edenler vaftiz oldular. O gün yaklaşık üç bin kişi cemaate katıldı.

İlk müminlerin yaşayışı

⁴² İmanlılar kendilerini havarilerin vaazlarını dinlemeye adanmışlar; mallarını aralarında paylaşıyor, birlikte yemek yiyor, dua ediyorlardı. ⁴³ Herkes huşu içindeydi. Havariler vasıtasıyla birçok harikalar ve âlâmetler görüldü. ⁴⁴ Bütün müminler bir arada bulunuyor, her şeyi paylaşıyorlardı. ⁴⁵ Mallarını mülklerini satıp parasını ihtiyacı olanlara dağıtıyorlardı. ⁴⁶ Cemaat her gün mabet alanında toplanıyordu. Ayrıca evlerinde ekmek bölüyor, içten bir sevinç ve samimiyetle birlikte yemek yiyorlardı. ⁴⁷ Allah'a devamlı hamdediyorlardı; bütün halkın takdirini kazanmışlardı. Rab de her gün yeni kurtulanları cemaate katıyordu.

Sakat dilenci şifa buluyor

3 Bir gün Petrus'la Yuhanna dua vaktinde mabede gidiyorlardı. Saat öğleden sonra üçtü. ² O sırada bazıları doğuştan sakat olan bir adamı oraya taşıyorlardı. Onu her gün mabet alanına girenlerden para dilenmesi için 'Güzel Kapı' denilen avlu kapısına bırakıyorlardı. ³ Petrus'la Yuhanna mabet alanına girmek üzereyken adam onları gördü ve sadaka istedi. ⁴ Petrus'la Yuhanna sakat adamı dikkatle süzdüler ve "Bize bak!" dediler. ⁵ O da onlardan bir şey alacağını umarak pürdikkat baktı.

⁶ Petrus, "Gümüşüm ve altınım yok, fakat bende olanı sana veriyorum. Nasıralı İsa Mesih'in adıyla sana diyorum ki, kalk ve yürü!" dedi. ⁷ Sonra adamın sağ elinden tutarak onu kaldırdı. Adamın ayakları ve bilekleri birdenbire kuvvet buldu. ⁸ Sıçrayıp ayağa kalktı, yürümeye başladı. Onlarla beraber mabet alanına girerken yürüyüp sıçıyor, Allah'a hamdediyordu.

⁹ Orada bulunan herkes onun yürüyüp Allah'a hamdettiğini gördü. ¹⁰ Onun, mabedin Güzel Kapısı'nda oturup dilenen kişi olduğunu fark ettiler. Adamdaki değişiklik karşısında hayret ve şaşkınlıkla doldular.

Petrus'un mabet alanındaki vaazı

¹¹ Adam, minnetle Petrus'la Yuhanna'ya tutunmaya devam etti. Üçü de Süleyman'ın Eyvanı denen yere kadar geldiler. Bütün cemaat şaşkınlık içinde oraya koştu. ¹² Bunu gören Petrus halka şöyle seslendi: "Ey İsrailoğulları, buna neden şaştınız? Gözünüzü dikip öyle bakmayın. Sanmayın ki bu adamı kendi gücümüz ya da takvamızla yürüttük. ¹³ Atalarımız İbrahim'in, İshak'ın ve Yakub'un Allahı, kulu İsa'yı yüceltti. O'nu siz ele verdiniz. Pilatus O'nu serbest bırakmaya karar verdi, fakat siz O'nu Pilatus'un önünde reddettiniz. ¹⁴ Mukaddes ve Sâlih Olan'ı reddettiniz. O'nun yerine Pilatus'tan bir katilin serbest bırakılmasını istediniz. ¹⁵ Siz Hayat Veren'i öldürdünüz, fakat Allah O'nu ölümden diriltti. Biz bunun şahitleriyiz.

¹⁶ "Gördüğünüz ve tanıdığınız bu adam İsa'ya iman ettiği için sapasağlam oldu. Bu adama hepinizin gözü önünde şifa veren kuvvet, İsa vasıtasıyla etkin olan imandır.

¹⁷ "Soydaşlarım, yöneticileriniz gibi sizin de bilgisizlikten dolayı böyle davrandığınızı biliyorum. ¹⁸ Fakat Allah gönderdiği Mesih'in acı çekeceğini bütün peygamberlerin ağzından önceden haber verdi; bu yaptıklarıyla vaadini yerine getirdi. ¹⁹ Öyleyse tövbe edin. Allah'a dönün ki, günahlarınız bağışlansın. ²⁰ O zaman Rab'bin huzurunda devamlı yenilenme fırsatına kavuşacaksınız. O size önceden seçtiği Mesih'i, yani

İsa'yı gönderecektir. ²¹ Fakat her şeyin yeniden düzenleneceği zamana kadar İsa'nın semada kalması gerekiyor. Allah bunu uzun zaman önce mukaddes peygamberlerinin ağzından bildirdi. ²² Musa şöyle emretti: 'Rab Allahınız size benim gibi bir peygamber gönderecek. O sizin aranızdan çıkacak. O'nu dinlemelisiniz, dediği her şeyi yapmalısınız. ²³ Her kim o peygambere itaat etmezse Allah'ın halkından koparılıp helâk edilecektir.'

²⁴ "Samuel'den bu yana Allah'ın kelâmını nakleden bütün peygamberler bugünlerde olanları önceden haber verdi. ²⁵ Sizler peygamberlerin mirasçılarınız; Allah'ın atalarınızla yaptığı ahde sizler de dâhilsiniz. Nitekim Allah İbrahim Peygamber'e şöyle dedi: 'Senin soyunun vasıtasıyla yeryüzündeki bütün halkları takdis edeceğim.' ²⁶ Allah Kulu'nu ortaya çıkarınca O'nu önce size gönderdi. Bunu sizi kötülüklerinizden döndürmek ve takdis etmek için yaptı."

Petrus ve Yuhanna Yüksek Meclis'in önünde

4 Petrus ve Yuhanna halka seslenirken rahipler, mabet muhafızlarının komutanı ve Sadukiler geldiler. ² Çok kızgındılar. Çünkü Petrus ve Yuhanna halka vaaz ediyorlardı; İsa'nın ölümünden dirildiğini, aynı şekilde ölümlerinde dirileceğini söylüyorlardı. ³ Petrus ve Yuhanna'yı yakaladılar. Akşam olduğu için ertesi güne kadar onları hapiste tuttular. ⁴ Fakat onların vaazını dinleyenlerin birçoğu iman etti. Böylece iman eden erkeklerin sayısı bile yaklaşık beş bine ulaştı.

⁵ Ertesi gün Yahudi yöneticiler, ileri gelenler ve din âlimleri Kudüs'te toplandılar.

⁶ Başrahip Hanan, Kayafa, Yohanan, İskender ve başrahip soyundan gelen herkes oradaydı. ⁷ Petrus'la Yuhanna'yı huzurlarına çağırdılar. "Siz bunu hangi kuvvetle, hangi yetkiyle yaptınız?" diye sordular.

⁸ Mukaddes Ruh'la dolan* Petrus şöyle dedi: "Halkın yöneticileri ve ileri gelenler! ⁹ Sakat bir adama iyilik yaptık, ona şifa verdik diye mi takibata uğruyoruz? ¹⁰ Hepiniz ve bütün İsrail halkı şunu bilin ki, bu adam Nasıralı İsa Mesih'in kudretiyle önünüzde sapasağlam duruyor. Siz İsa'yı çarımha gerdiniz, fakat Allah O'nu ölümden diriltti. ¹¹ Siz İsa'yı reddettiniz, fakat Zebur'da, 'inşaatçıların reddettiği taş, binanın temel taşı oldu'[†] deniyor. ¹² İsa'dan başka hiç kimsede kurtuluş yoktur. İnsanlar arasında bizi kurtarabilecek olan yalnız İsa'dır."

¹³ Yüksek Meclis üyeleri Petrus'la Yuhanna'nın cesaretini görünce şaşakaldılar. Onların eğitimsiz, sıradan insanlar olduklarını anlamışlardı. Ayrıca onların İsa'yla birlikte bulduklarını fark ettiler. ¹⁴ Şifa bulan adam Petrus'la Yuhanna'nın yanında duruyordu. Bunu gören Meclis üyeleri söyleyecek bir şey bulamadılar.

¹⁵ Üç adamın Meclis'ten çıkmasını emrettiler. Sonra aralarında tartışmaya başladılar. ¹⁶ "Bu adamları ne yapacağız?" dediler. "Kudüs'te yaşayan herkes onların vasıtasıyla olağanüstü bir alâmet gerçekleştiğini biliyor. Bunu inkâr edemeyiz. ¹⁷ Fakat bunun halk arasında daha fazla yayılmasını önlemek için onlara gözdağı verelim;

*4:8 Mukaddes Ruh'la dolmak: Tamamen Allah'ın Ruhu'nun etkisinde olmak.

†4:11 Mezmur 118:22

bundan böyle İsa'nın adından kimseye söz etmesinler.”

¹⁸Böylece Petrus ve Yuhanna'yı tekrar içeri çağırdılar. Onlara bir daha İsa'nın adıyla konuşup vaaz etmemelerini emrettiler. ¹⁹Fakat Petrus'la Yuhanna onlara şu cevabı verdiler: “Allah'ın nazarında doğru olan ne? Allah'ı mı, yoksa sizi mi dinlemek? Siz karar verin. ²⁰Biz gördüklerimizi ve duyduklarımızı anlatmadan duramayız.”

²¹Meclis üyeleri onları bir daha uyarıp serbest bıraktılar. Onları cezalandırmak için bir sebep bulamamışlardı. Herkes olup bitenler için Allah'a hamdediyordu. ²²Zira mucize sonucu şifa bulan adamın yaşı kırkın üzerindeydi.

İmanlılar cesaret için dua ediyor

²³Petrus ve Yuhanna serbest bırakılınca diğer müminlerin yanına döndüler. Onlara başrahiplerle ileri gelenlerin dediklerini anlattılar. ²⁴İmanlılar bunu duyunca hep beraber Allah'a şöyle yakardılar: “Efendimiz! Yeri, göğü, denizi ve içlerindeki her şeyi sen yarattın. ²⁵Mukaddes Ruh vasıtasıyla kulun atamız Davud'un ağzından şöyle dedin:

‘Halklar neden kudurdu?
Milletler neden boş düzenler kurdu?

²⁶Rab'be ve Mesih'i'ne karşı dünyanın hükümdarları savaşa hazırlandı.

Yöneticiler bir araya toplandı.*

²⁷“Ya Rab, hakikaten Hirodes, Pontius Pilatus, İsrail halkı ve diğer halklardan olanlar birleştiler. Mesih olarak seçtiğin mukaddes kulun İsa'ya karşı çıktılar.

²⁸Sen bunun olacağını önceden kararlaştırmıştın. Her şey senin kudretinle ve iraden dâhilinde oldu. ²⁹Şimdi ya Rab, onların savurduğu tehditlere bak. Senin

kelâmını tam bir cesaretle vaaz etmemiz için biz kullarına kuvvet ver. ³⁰Hastalara şifa vermek için elini uzat. Mukaddes kulun İsa'nın adıyla mucizeler ve harikalar yarat.”

³¹Duaları bitince toplandıkları yer sarsıldı. Hepsî Mukaddes Ruh'la doldular; Allah'ın kelâmını cesaretle tebliğ etmeye devam ettiler.

İlk müminlerin birliği

³²İmanlıların cemaati yürekte ve düşüncede birdi. Kimse sahip olduğu eşyalardan birini bile kendine saklamıyordu. Ellerinde olan her şeyi paylaşıyorlardı. ³³Havariler, Rab İsa'nın ölümden dirildiğine çok etkili şekilde şahitlik ediyorlardı. Allah da bütün müminlerin üzerine nimetlerini yağdırdı. ³⁴⁻³⁵Aralarında muhtaç durumda olan yoktu. Çünkü evi ya da toprağı olanlar bunları satıp parasını getirir, havarilerin emrine verirdi. Bu para da herkese ihtiyacına göre dağıtılırdı.

³⁶Meselâ Yusuf adında Kıbrıs doğumlu, Levi aşiretine mensup bir adam vardı. Havariler ona Barnaba adını koymuşlardı. Bu adın anlamı Cesaret Veren'dir. ³⁷Bir tarlası vardı, onu sattı. Parasını getirip havarilerin emrine verdi.

Hananya ve Safira

5 Hananya adında bir adam da karısı Safira'nın rızasıyla bir mülk sattı. ²Fakat Hananya paranın bir bölümünü kendine sakladı. Karısının da bundan haberi vardı. Paranın kalan kısmını ise havarilerin emrine verdi.

³Petrus ona şöyle dedi: “Hananya, neden Şeytan'a uydun? Mukaddes Ruh'a yalan söyledin, araziden aldığın paranın bir bölümünü kendine sakladın. ⁴Sat-

madan önce arazi sana aitti, sattıktan sonra da para senin emrindeydi, öyle değil mi? Nasıl böyle bir şey yapmayı düşündün? Bize değil, Allah'a yalan söylemiş oldun.”

⁵Hananya bu sözleri duyunca yere yıkılıp can verdi. Bunun haberini duyan herkesi büyük bir korku sardı. ⁶Gençler gelip ölüsünü kefenlediler; onu dışarı taşıyıp gömdüler.

⁷Yaklaşık üç saat sonra Hananya'nın karısı olanlardan habersiz içeri girdi. ⁸Petrus, “Söyle bana, araziyi bu fiyata mı sattınız?” diye sordu.

Safira da, “Evet, bu fiyata sattık” dedi.

⁹Petrus ona şöyle dedi: “Sen ve kocan neden Rab'bin Ruhunu denemek için birlik oldunuz? Bak, kocanı gömenler kapıda bekliyor. Seni de dışarı taşıyacaklar.” ¹⁰Safira o anda Petrus'un ayaklarının dibine yığılıp can verdi. Gençler içeri girdiler; onun ölmüş olduğunu gördüler. Onu da dışarı taşıyıp kocasının yanına gömdüler. ¹¹Bu olay karşısında cemaat ve olayı duyan herkes büyük bir korkuya kapıldı.

Havariler birçok kişiye şifa veriyor

¹²Havariler vasıtasıyla halk arasında birçok alâmetler ve harikalar yapıyordu. Bütün müminler mabet alanında, Süleyman'ın Eyvanı denen yerde toplanıyorlardı. ¹³Diğer Yahudiler onlara katılmaya cesaret edemiyordu, fakat onlara hürmeti de eksik etmiyorlardı. ¹⁴Rab'be inananların sayısı gittikçe artıyordu. Çok sayıda erkek ve kadın, müminler cemaatine katıldı. ¹⁵Halk hasta olanları caddelere çıkartıp şilteler ve döşekler üzerine yatırdı. Bunu, Petrus oradan geçtiğinde hiç değilse gölgesi hastaların üzerine düşsün diye yaptılar. ¹⁶Halk, Kudüs çevresindeki kasabalardan da kalabalıklar halinde geldi. Hastalarını

ve cinlerden mustarip olanları getirdiler. Bunların hepsi şifa buldu.

Havariler hapse atılıyor

¹⁷Bunun üzerine başrahip harekete geçti. Kendisi ve yanındakilerin hepsi, yani Saduki mezhebinin mensupları kıskançlıkla doldular. ¹⁸Havarileri yakalatıp herkesin gözü önünde zindana attırdılar. ¹⁹Fakat o gece Rab'bin bir meleği zindanın kapılarını açtı, onları dışarı çıkarttı. Onlara şöyle dedi: ²⁰“Mabet alanına gidin, orada ebedî hayat hakkındaki her şeyi halka anlatın.” ²¹Havariler bu emre uydular, gün doğarken mabet alanına girdiler, vaaz etmeye başladılar.

Başrahip ve beraberindekiler bir araya gelince Yüksek Meclis'i, İsrail halkının bütün ileri gelenlerini toplantıya çağırdılar. Havarilerin getirilmesi için zindana adam yolladılar. ²²Fakat adamlar zindana vardıklarında havarileri bulamadılar. Dönüp şu haberi bildirdiler: ²³“Zindanı sımsıkı kapalı ve kilitli bulduk. Nöbetçiler de kapıda duruyordu. Fakat kapıları açtığımızda içeride kimseyi bulamadık!” ²⁴Bu sözleri duyan mabet muhafızlarının komutanıyla başrahipler şaşakaldılar; bu işin sonunun nereye varacağını merak etmeye başladılar.

²⁵Bu sırada biri gelip onlara, “Bakın, zindana attığınız adamlar mabet alanında durmuş halka vaaz ediyorlar” dedi. ²⁶Bunun üzerine komutan adamlarıyla gidip havarileri getirdi. Halkın kendilerini taşlamasından korktular, onun için zor kullanmadılar.

²⁷Havarileri getirip Yüksek Meclis'in önüne çıkardılar. Başrahip onların ifadesini almaya başladı: ²⁸“Size kesin bir emir verdik” dedi. “Bu adı kullanarak vaaz etmeyin dedik. Fakat siz taliminizi Kudüs'ün her tarafına

yaydınız. Bizi bu adamın ölümünden sorumlu tutmak istiyorsunuz.”

²⁹Petrus ve diğer havariler şöyle cevap verdiler: “İnsana değil, Allah’a itaat etmemiz gerekiyor. ³⁰Siz İsa’yı çarmıha gererek öldürdünüz; fakat atalarımızın ibadet ettiği Allah O’nu diriltti. ³¹Allah O’nu Önder ve Kurtarıcı olarak kendi sağına yükseltti, böylece İsrail halkına günahlarından tövbe edip bağışlanma fırsatı verdi. ³²Biz bu olayların şahidiyiz. Allah’ın kendisine itaat edenlere verdiği Mukaddes Ruh da buna şahittir.”

³³Meclis üyeleri bu sözleri duyunca çileden çıktılar, havarileri öldürmek istediler. ³⁴Fakat mecliste Gamaliel adında bir Ferisi, bütün halkın saygısını kazanmış bir şeriat hocası vardı. Gamaliel ayağa kalkıp havarilerin bir süre için dışarıya çıkarılmasını emretti. ³⁵Sonra Meclis üyelerine şunları söyledi: “Ey vatandaşlarım, bu adamlara ne yapacağınız konusunda dikkatli olun. ³⁶Bir süre önce Tevdas da ortaya çıkıp önemli biri olduğunu iddia etmişti. Dört yüz kadar kişi ona katıldı. Fakat Tevdas öldürüldü ve yandaşlarının hepsi dağıtıldı. Onun hareketi yok oldu. ³⁷Ondan sonra sayım zamanı Celileli Yahuda ortaya çıktı. Birçok insanı peşine taktı. Fakat o da öldürüldü ve yandaşlarının hepsi darmadağın oldu. ³⁸Şimdi size diyorum ki, bu adamlarla uğraşmayın, bırakın gitsinler. Eğer onların bu teşebbüsü ve faaliyetleri insan işiyse başarısızlığa uğrayacaktır. ³⁹Fakat Allah’ın işiyse onları durduramazsınız. Hatta kendinizi Allah’a karşı savaşır durumda bulabilirsiniz.”

Meclis üyeleri Gamaliel’in sözleriyle ikna oldular. ⁴⁰Havarileri içeri çağırıp kamçılattılar. Bir daha İsa’nın isminden söz etmemelerini emrettikten sonra onları serbest bıraktılar.

⁴¹Havariler Allah’ın ismi uğruna hakarete lâyık görüldükleri için Yüksek Meclis’in huzurundan sevinçle ayrıldılar. ⁴²Her gün mabet alanında ve evlerde vazetmeye, İsa’nın Mesih olduğunu müjdelemeye devam ettiler.

Havariler yedi yardımcı seçiyorlar

6 O dönemde gittikçe daha çok insan İsa’nın şakirdi oldu. Grekçe konuşan Yahudi şakirtler, İbranice konuşan Yahudi şakirtlerden yakınmaya başladılar. “Günlük yardım dağıtımında dullarımıza ilgi gösterilmiyor” dediler. ²Bunun üzerine on iki havari bütün şakirtleri bir araya toplayıp şöyle dediler: “Allah’ın kelâmını vazetmeyi bırakıp maddi işlerle uğraşmamız doğru olmaz. ³Bu sebeple, ey mümin kardeşlerim, aranızdan yedi kişi seçin. İtibarlı, Allah’ın Ruh’uyla dolu, hikmetli insanlar olsun. Bu işlerle onlar uğraşsın. ⁴Biz de kendimizi duaya ve Allah kelâmını vazetmeye verelim.”

⁵Bu teklif bütün cemaati memnun etti. İman ve Mukaddes Ruh’la dolu olan İstefanos, Filipus, Prohoros, Nikanor, Timon, Parmenas ve Yahudiliğe dönen Antakyalı Nikolas’ı seçtiler. ⁶Sonra bu kişileri havarilerin önüne çıkardılar. Havariler onlar için dua ettiler; onları vazifelendirdiklerini göstermek için elleriyle dokunup takdis ettiler.

⁷Böylece Allah’ın kelâmı yayılıyor, Kudüs’teki şakirtlerin sayısı günden güne artıyordu. Hatta birçok rahip de iman etti.

İstefanos Yüksek Meclis’in Önünde

⁸İstefanos Allah’ın lütfu ve kudretiyle doluydu. Halk arasında büyük harikalar ve alâmetler yapıyordu. ⁹Fakat Azatlılar Havrası’nın bazı üyeleri ona karşı çıktılar. Bunlar Kirene, İskenderiye, Kilikya şehirlerinden ve Asya ilinden Yahudilerdi. İstefanos’la çekişmeye

başladılar. ¹⁰Fakat söylediklerini çürütemediler. Çünkü Mukaddes Ruh'un verdiği hikmetle konuşuyordu. ¹¹Bunun üzerine onu suçlamak için bazı kişilere rüşvet verdiler; rüşvet alanlar, "Bu adam Musa'ya ve Allah'a karşı küfür dolu sözler söyledi" dediler.

¹²Böylelikle halkı, ileri gelenleri ve din âlimlerini galeyana getirdiler. Gidip İstefanos'u yakaladılar, Yüksek Meclis'in önüne çıkardılar. ¹³Yalancı şahitler getirdiler. Bu şahitler şöyle dediler: "Bu adam gece gündüz mukaddes mabedimizi ve şeriatı kötülüyor. ¹⁴Onun, 'Nasıralı İsa burayı yıkacak, Musa'nın bize emanet ettiği gelenekleri değiştirecek' dediğini duyduk." ¹⁵Mecliste oturanların hepsi İstefanos'a baktılar; yüzünün bir melekle benzediğini gördüler.

7 Başrahip İstefanos'a, "Bütün bunlar doğru mu?" diye sordu.

²İstefanos şöyle cevap verdi: "Kardeşler ve babalar, beni dinleyin. Yüce Allah atamız İbrahim'e göründü. O sırada İbrahim Mezopotamya diyarındaydı, daha Harran şehrine yerleşmemişti. ³Allah İbrahim'e şöyle dedi: 'Ülkeni ve akrabalarını bırak, sana göstereceğim ülkeye git.' ⁴Bunun üzerine İbrahim Kildan topraklarını terk edip Harran'a yerleşti. Babası öldükten sonra Allah İbrahim'i oradan alıp şimdi yaşadığımız bu ülkeye getirdi. ⁵Burada Allah ona kendine ait bir mülk, bir karış toprak bile vermedi. Fakat miras olarak bu ülkeyi ona ve soyuna vereceğini vaat etti. O sırada İbrahim'in hiç çocuğu yoktu. ⁶Allah ona şöyle dedi: 'Senin soyun yabancı bir ülkede yaşayacak. Orada köle olup dört yüz yıl zulüm görecekler. ⁷Fakat ben onları köle eden halkı cezalandıracağım. Bundan

sonra o ülkeden çıkacaklar ve bu yerde bana ibadet edecekler.' ⁸Sonra Allah İbrahim'le bir ahit yaptı. Bu ahdin alâmeti sünnettir. Böylece İbrahim, oğlu İshak'ı sekiz günlükken sünnet etti. İshak, Yakub'un babasıdır; Yakub da İsrail'in on iki aşiret reisinin babasıdır.

⁹"Atalarımız, yani Yakub'un oğulları, kardeşleri Yusuf'u kışkırdılar ve onu Mısır'da köle olmak üzere sattılar. Fakat Allah ona destek oldu ¹⁰ve onu bütün sıkıntılarından kurtardı. Ona hikmet verdi, firavunun, yani Mısır kralının gözüne girmesini sağladı. Firavun onu Mısır ve bütün saray halkına yönetici yaptı. ¹¹Sonra bütün Mısır ve Kenan'ı topraklarında kıtlık başladı. İnsanlar çok sıkıntı çekti; atalarımız da yiyecek bulamadılar. ¹²Yakub, Mısır'da bol yiyecek olduğunu duyunca oğullarını, yani atalarımızı oraya gönderdi. ¹³Mısır'a ikinci gelişlerinde Yusuf kardeşlerine kim olduğunu açıkladı. Böylece firavun Yusuf'un ailesini tanımış oldu. ¹⁴Yusuf, babası Yakub'u ve bütün ailesini getirtmek için haber yolladı. Hepsi toplam yetmiş beş kişiydiler. ¹⁵Böylece Yakub Mısır'a gitti. O ve oğulları ölene kadar orada yaşadılar. ¹⁶Kemikleri sonra Şekem şehrine getirildi. İbrahim'in Şekem'de satın almış olduğu mezara konuldu. İbrahim bu mezarı Hamor'un oğullarından bir miktar gümüş ödeyerek satın almıştı.

¹⁷"Allah'ın İbrahim'e verdiği vaadin yerine geleceği zaman yaklaşmıştı. Mısır'daki halkımızın sayısı bir hayli artmıştı. ¹⁸Sonunda başka bir kral Mısır'da tahta çıktı. Onun Yusuf'tan haberi yoktu. ¹⁹Bu kral halkımıza zalimce davrandı. Atalarımıza kötü

7:11 Kenan: İsrailoğullarına vaat edilmiş topraklar olduğuna inanılır. Şimdi İsrail ve Lübnan'ın bulunduğu ve sonradan Filistin denilen bölge.

muamele etti; yeni doğan çocuklarını ölüme terk etmeye zorladı.

²⁰“O sırada Musa doğdu. Çok güzel bir bebektir. Üç ay boyunca babasının evinde bakıldı. ²¹Sonra dışarıya bırakıldı. Firavun’un kızı onu bulup evlât edindi ve kendi oğluymuş gibi yetiştirdi. ²²Musa Mısırlıların bütün ilim dallarında eğitildi. Hitabette ve her işte çok başarılı oldu.

²³“Musa kırk yaşına gelince kendi halkı İsrailoğullarıyla ilgilenmeye başladı. ²⁴Soydaşlarından birine eziyet edildiğini görünce onu savundu; ona eziyet eden Mısırlıyı öldürdü, soydaşının öcünü aldı. ²⁵Allah Musa’yı İsrailoğullarını kurtarmakla vazifelendirdi. Musa halkının bunu anlayacağını düşündü. Fakat anlamadılar. ²⁶Ertesi gün kavga eden iki soydaşını gördü. Onları ayırmak istedi. ‘Efendiler, ikiniz kardeşsiniz; neden birbirinize kötü davranıyorsunuz?’ dedi.

²⁷“Fakat diğerinin canını yakan adam Musa’yı yana itti, şöyle dedi: ‘Seni kim başımıza yönetici veya yargıç yaptı?’ ²⁸Yoksa dün Mısırlıyı öldürdüğün gibi beni de mi öldürmek istiyorsun?’ ²⁹Bunu duyan Musa Midyan bölgesine kaçtı. Orada uzunca bir zaman yabancı olarak yaşadı ve iki oğul sahibi oldu.

³⁰“Kırk yıl geçti. Bir gün Musa Sina Dağı’nın yakınlarında, kırdıydı. Yanan bir çalının alevleri içinden bir melek ona göründü. ³¹Musa gördüğü olaya şaşakaldı. Daha yakından bakmak için yaklaştığında Rab’bin sesini duydu. ³²Rab ona şöyle seslendi: ‘Senin atalarının ibadet ettiği Allah, İbrahim’in, İshak’ın ve Yakub’un Allahı benim.’ Musa korkudan titredi, çalıya bakmaya cesaret edemedi.

³³“Sonra Rab, ‘Çarıklarını çıkar, çünkü bastığın yer mukaddes topraktır’ dedi. ³⁴‘Mısır’da halkıma yapılan baskıyı gördüm, iniltilerini duydum, onları kurtarmaya geldim. Şimdi hazırlan, seni Mısır’a geri göndereceğim.’

³⁵“Bu Musa, ‘Seni kim başımıza yönetici veya yargıç yaptı?’ diye reddettikleri Musa’ydı. Çalıda görünen meleğin vasıtasıyla Allah onu yönetici ve kurtarıcı olarak gönderdi. ³⁶Halkı Mısır’dan o çıkarttı. Mısır’da, Kızıldeniz’de ve kırk yıl süreyle kırlarda harikalar ve alâmetler yaptı. ³⁷İsrailoğullarına, ‘Allah soydaşlarınız arasından benim gibi bir peygamber çıkaracak’ diyen de bu Musa’ydı. ³⁸Kırda Allah’ın cemaatine önderlik eden yine Musa’ydı. Sina Dağı’nda kendisiyle konuşan melekle ve atalarımızla birlikte bulunan da oydu. Allah’tan bize nakledilmek üzere hayat veren sözleri o aldı.

³⁹“Fakat atalarımız onun sözünü dinlemek istemediler. Onu reddettiler. Kalplerinin derinliklerinde Mısır’a geri dönmek hasreti vardı. ⁴⁰Harun’a şöyle dediler: ‘Bize yol gösterecek ilâhlar yap. Bizi Mısır’dan çıkaran şu Musa’ya ne oldu bilmiyoruz.’

⁴¹Sonra da buzağı biçiminde bir put yaptılar, onuruna kurban kestiler. Kendi elleriyle yaptıkları bu put için şenlik düzenlediler. ⁴²Fakat Allah onlardan yüz çevirdi; onları gök cisimlerine ibadet etmeye terk etti. Peygamberlerin kitabında yazılmış olduğu gibi:

‘Ey İsrail halkı, kırlarda kırk yıl boyunca kurbanlar,

adaklar sunduğunuz ben değildim.

⁴³Siz Molek’e[§] ibadet ettiğiniz çadırı

§7:43 **Molek**: Eski Filistin halkının taptığı gök ve güneş tanrısı.

ve ilâhınız Refan'ı** temsil eden yıldızı taşıdınız.

Bunlar ibadet etmek için yaptığınız putlardı.

Bu yüzden sizi Babil'in ötesine süreceğim.^{††}

⁴⁴“Göçebe atalarımızın Şahitlik Çadırı^{‡‡} denen bir ibadethanesi vardı. Allah daha önce Musa'yla konuşurken bu çadırı ona gösterdiği örneğe göre yapmasını emretmişti. ⁴⁵Atalarımız çadırı önceki nesilden teslim aldılar. Yeşu'nun öncülüğünde yerli halkların topraklarını ele geçirdikleri zaman çadırı yanlarında getirdiler. Allah o halkları atalarımızın girdiği topraklardan kovdu. Çadır Davud'un zamanına kadar kullanılageldi. ⁴⁶Davud Allah'ın lütfuna mazhar oldu. Allah'tan İsrail halkı için bir mabet yapmaya izin istedi. ⁴⁷Fakat Allah için mabedi yapan Süleyman oldu.

⁴⁸“Hâlbuki yüceler yücesi Allah insan eliyle yapılmış evlerde oturmaz. Yeşaya Peygamber'in dediği gibi,

⁴⁹‘Rab diyor ki, gök tahtım, yeryüzü ayağımın taburesidir.

Benim için nasıl bir ev yapacaksınız?

Ya da dinleneceğim yer neresi?

⁵⁰Bütün bunları yaratan ben değil miyim?^{¶¶}

⁵¹“Sizi dik kafalılar! Allah'ın kelâmına kalbinizi açmayı reddettiniz, O'nu dinlemediniz. Tıpkı atalarınız gibisiniz. Mukaddes Ruh'a hep karşı geliyorsunuz. ⁵²Atalarınızın zulmetmediği tek bir peygamber bile yok. Sâlih Olan'ın, yani Mesih'in önceden geleceğini bildirenleri de öldürdüler. Siz de şimdi Sâlih Olan'a

ihamet edip O'nu katlettiniz! ⁵³Şeriatı melekler vasıtasıyla aldınız, fakat yerine getirmediniz.”

İstefanos öldürülüyor

⁵⁴Meclis üyeleri bu sözleri duyunca öfkeden çılgına döndüler. İstefanos'a karşı dişlerini gıcırdattılar. ⁵⁵Fakat İstefanos'un yüreği Mukaddes Ruh'la doldu; göğe dikkatle baktı, Allah'ın ihtişamını ve Allah'ın sağında duran İsa'yı gördü. ⁵⁶“Bakin, göklerin açıldığını ve İnsanoğlu'nun Allah'ın sağında durmakta olduğunu görüyorum” dedi.

⁵⁷Bunun üzerine kulaklarını tıkayıp öfkeyle bağırıyorlar; hep birlikte İstefanos'a saldırdılar. ⁵⁸Onu şehrin dışına sürükleyip taş tuttular. İstefanos'a karşı şahitlik etmiş olanlar kaftanlarını Saul adında genç bir adamın ayaklarının dibine bıraktılar. ⁵⁹Onlar taşlamaya devam ederken İstefanos, “Rab İsa, ruhumu al!” diye yakardı. ⁶⁰Sonra diz çöktü ve yüksek sesle şöyle dedi: “Ya Rab! İşledikleri bu günahtan dolayı onları suçlu çıkarma!” Bunu söyledikten sonra hayata gözlerini kapadı.

8 Saul da İstefanos'un öldürülmesini onaylamıştı.

Müminlere zulüm

O gün Kudüs'teki cemaate karşı şiddetli bir zulüm başladı. Havariler hariç, bütün müminler Yahudiye ve Samiriye kırsalının her yanına dağıldılar. ²Bazı dindar kişiler İstefanos'un cenazesini kaldırdılar, onun için hüznünlendiler, yas tuttular. ³Saul ise cemaati kırıp geçiriyordu. Ev ev dolaşarak kadın erkek deme-

7:43 **Refan: Satürn gezegeniyle ilgili olan ve eski çağlarda bazı Filistinli halkların taptığı bir ilâhtı.

††7:43 Amos 5:25-27

‡‡7:44 **Şahitlik Çadırı**: Buluşma Çadırı diye de bilinen taşınabilir mabet.

¶¶7:50 Yeşaya 66:1-2

den müminleri dışarı sürüklüyor, hapse atıyordu.

Filipus Samiriye şehrinde vaaz ediyor ⁴ Dağılan müminler her yere gidip Allah'ın kelâmını müjdelediler.

⁵ Filipus, Samiriye şehrine gitti.

Orada Mesih hakkında vaaz etti.

⁶ Kalabalıklar Filipus'un dediklerini işittiler, yaptığı âlâmetleri gördüler.

Söylediklerini can kulağıyla dinlediler. ⁷ Cinler birçoklarının

ichinden çığlık atarak çıktı; birçok felçli ve kötürüm şifa buldu. ⁸ Şehir halkı büyük sevinç içindeydi.

⁹ Şehirde büyücülük yapan Simun adında biri vardı. Samiriye halkını yaptığı büyülerle şaşkına çevirmişti. Kendisini önemli bir adammış gibi takdim ederdi. ¹⁰ En aşağı tabakadan en yükseğine, halkın her kesimi onu dikkatle dinlerdi, "Bu adamda Allah'ın kudreti var" derlerdi. ¹¹ Onu dikkatle dinlerlerdi, çünkü uzun zamandan beri onları yaptığı büyülerle şaşırtmıştı. ¹² Fakat Filipus onlara Allah'ın Hükümranlığı'nı ve İsa'nın Mesih olduğunu müjdeleyince ona inandılar. Kadın-erkek vaftiz oldular. ¹³ Simun da inanıp vaftiz oldu. Ondan sonra devamlı Filipus'un yanında kaldı. Yapılan harikaları ve mucizeleri görünce şaşakaldı.

¹⁴ Kudüs'teki havariler Samiriye halkının Allah'ın kelâmını kabul ettiğini duydular. Bunun üzerine Petrus'la Yuhanna'yı onlara gönderdiler. ¹⁵ Petrus'la Yuhanna oraya varınca Samiriyeli müminlerin Mukaddes Ruh'u alması için dua ettiler. ¹⁶ Çünkü Ruh daha hiçbirinin üzerine inmemişti. Sadece Rab İsa'nın adıyla vaftiz olmuşlardı. ¹⁷ Sonra Petrus'la Yuhanna müminlere dokunup takdis ettiler; müminler de Mukaddes Ruh'u aldılar.

¹⁸ Havarilerin takdisiyle Mukaddes Ruh'un verildiğini gören Simun onlara

para teklif etti. ¹⁹ "Bana da bu gücü verin ki, kime dokunup takdis edersem Mukaddes Ruh'u alsın" dedi.

²⁰ Petrus ona şöyle dedi: "Paran seninle birlikte yok olsun! Çünkü Allah'ın mevhibesini parayla satın alabileceğini sandın. ²¹ Senin bu işte bir payın yok. Allah'ın nazarında yüreğin temiz değildir. ²² Bu kötü niyetinden tövbe et ve Rab'be yakar. Belki yüreğindeki bu düşünceyi bağışlar. ²³ Görüyorum ki, aşırı kıskanç ve günaha esir birisin."

²⁴ Simun, "Benim için Rab'be dua edin, söylediklerinizin hiçbiri başıma gelmesin" dedi.

²⁵ Petrus'la Yuhanna Rab'bin yaptıklarına nasıl şahit olduklarını halka anlattılar, Rab'bin kelâmını bildirdiler. Samiriye'nin birçok köyünde kurtuluş müjdesini duyurarak Kudüs'e döndüler.

Filipus Etiyopyalı vezire vaaz ediyor

²⁶ Bu arada Rab'bin bir meleği Filipus'a, "Kalk, öğleye doğru Kudüs'le Gazze arasındaki yola, kır yoluna git" dedi. ²⁷ Filipus da kalkıp gitti. Yolda Etiyopyalı bir hadıma rastladı. Etiyopya Kraliçesi Kandake'nin vezirlerinden biriydi. Kraliçenin bütün hazinesinden sorumluydu. Kudüs'e Allah'a ibadet etmek için gitmişti. ²⁸ Dönüşte at arabasında oturmuş Peygamber Yeşaya'nın kitabını okuyordu. ²⁹ Mukaddes Ruh Filipus'a, "Git şu arabaya yetiş" dedi.

³⁰ Filipus koşup arabanın yanına vardı. Vezirin Peygamber Yeşaya'nın kitabından okumakta olduğunu duydu. "Acaba okuduklarınızı anlıyor musun?" diye sordu.

³¹ Vezir, "Biri bana açıklamadan nasıl anlayabilirim ki?" dedi; Filipus'un arabaya binip yanına oturmasını istedi.

³² Kitaptan okuduğu bölüm şuydu: 'Koyun gibi kesime götürüldü.

Kırkılan kuzu gibi sessizdi.

Ağızından bir söz çıkmadı.

³³Aşağılandı, haksızca yargılandı.

Kim O'nun soyundan bahsedecek ki?

Çünkü yeryüzündeki yaşamına son verildi.⁸⁸

³⁴ Vezir Filipus'a, "Lütfen bana söyle misin, peygamber kimden söz ediyor? Kendisinden mi yoksa başka birinden mi?" diye sordu. ³⁵ Bunun üzerine Filipus anlatmaya başladı. Tevrat'ın bu bölümünden başlayarak vezire İsa'yı müjdeledi.

³⁶⁻³⁷ Yolda giderlerken su bulunan bir yere geldiler. Vezir şöyle dedi: "Bak, burada su var. Vaftiz olmama ne engel var ki?"

³⁸ Sonra arabanın durmasını emretti. Filipus'la birlikte suya girdiler. Filipus veziri vaftiz etti. ³⁹ Sudan çıkınca Rab'bin Ruhü Filipus'u çabucak uzaklaştırdı. Vezir Filipus'u bir daha görmedi, sevinç içinde yoluna devam etti. ⁴⁰ Filipus ise kendini Aşdod şehrinde buldu. Sezariye şehrine varıncaya kadar bütün şehirleri dolaşarak kurtuluş müjdesini yaydı.

Saul İsa'nın şakirdi oluyor

9 Bu arada Saul hâlâ Rab'bin şakirtlerine karşı ölüm tehditleri savuruyordu. Başrahibe müracaat etti. ² Şam'daki havralara mektuplar yazmasını istedi. Orada İsa'nın yolunda yürüyen kadın erkek kimi bulsa yakalayıp Kudüs'e getirecekti. ³ Yola çıktı, Şam'a yaklaşırken birdenbire gökten gelen bir ışık etrafını aydınlattı. ⁴ Saul yere yıkıldı. "Saul, Saul, neden bana zulmediyorsun?" diye bir ses duydu.

⁵ Saul, "Ey Efendim, sen kimsin?" dedi.

Ses, "Ben senin zulmettiğin İsa'yım" diye cevap verdi. ⁶ "Haydi kalk, şehre git. Ne yapacağın sana orada söylenecek."

⁷ Saul'la birlikte yolculuk edenlerin korkudan dili tutuldu. Sesi duydular fakat kimseyi göremediler. ⁸ Saul yerden kalktı. Fakat gözlerini açtığı anda hiçbir şey göremiyordu. Yoldaşları elinden tutup onu Şam'a götürdüler. ⁹ Üç gün boyunca gözleri görmedi, hiçbir şey yemedi, içmedi.

¹⁰ Şam'da Hananya adında İsa'nın bir şakirdi vardı. Rab ona göründü, "Hananya!" diye seslendi.

Hananya, "Buyur, ya Rab" dedi.

¹¹ Rab ona şöyle dedi: "Kalk, Doğru Sokak denilen sokağa git. Yahuda'nın evinde Saul adında Tarsuslu birini sor. Şimdi orada dua ediyor. ¹² Düşünde seni gördü. Bu adama git, ona dokun; kör gözleri açılacak."

¹³ Hananya şöyle cevap verdi: "Ya Rab, bu adamı birçok kişiden duydum. Kudüs'te senin şakirtlerine çok kötülük yapmış. ¹⁴ Buraya da başrahiplerden yetki alarak gelmiştir. Senin adını anan herkesi yakalayıp götürecektir."

¹⁵ Fakat Rab ona, "Git!" dedi. "Ben bu adamı seçtim. Benim kim olduğumu diğer halklara, krallara ve İsrailoğullarına duyuracak. ¹⁶ Benim adım uğruna ne kadar çok acı çekmesi gerektiğini ona göstereceğim."

¹⁷ Bunun üzerine Hananya gitti, eve girdi. Saul'a dokundu ve şöyle dedi: "Saul kardeş, sen yolda giderken sana görünen Rab İsa beni gönderdi. Senin tekrar görmeni ve Mukaddes Ruh'la dolmanı istiyor." ¹⁸ Birdenbire Saul'un gözlerinden balık puluna benzer şeyler düştü. Saul yeniden görmeye başladı. Kalkıp vaftiz oldu. ¹⁹ Sonra yemek yiyip gücüne kavuştu.

Saul İsa'yı vazetmeye başlıyor

Saul bir süre Şam'daki şakirtlerle kaldı. ²⁰Hemen havralarda İsa'nın Allah'ın semavî Oğlu olduğunu vazetmeye başladı. ²¹Onu duyanların hepsi şaşakaldı. "Kudüs'te bu isme sığınanları kırıp geçiren bu adam değil mi? Buraya da onları yakalayıp başrahiplere götürmek için gelmedi mi?" dediler. ²²Fakat Saul gittikçe güçleniyordu. İsa'nın Mesih olduğuna dair deliller göstererek Şam'da yaşayan Yahudileri şaşkına çevirdi.

Saul'a suikast

²³Aradan günler geçti. Bazı Yahudiler Saul'u öldürmek için bir suikast düzenlediler. ²⁴Fakat Saul planlarını öğrendi. Yahudiler şehir kapılarını gece gündüz gözliyorlardı. Saul şehirden ayrılmaya kalkışsa onu öldürmek niyetindeydiler. ²⁵Fakat şakirtler onu bir gece ipe bağlı küfe içinde şehrin surlarındaki bir pencereden aşağıya sarkıttılar.

Saul Kudüs'te

²⁶Saul Kudüs'e geldiğinde şakirtlere katılmaya çalıştı, fakat hepsi ondan korkuyorlardı. Onun İsa'nın şakirdi olduğuna inanmıyorlardı. ²⁷Fakat Barnaba onu alıp havarilere götürdü. Onlara Saul'un Şam yolunda Rab'bi nasıl gördüğünü, Rab'bin de onunla nasıl konuştuğunu açıkladı. Şam'da İsa'nın ismiyle nasıl cesurca vazettiğini anlattı. ²⁸Böylece Saul onlarla kaldı. Kudüs'ün her tarafını dolaşarak Rab'bin adıyla korkusuzca vazetti. ²⁹Grekçe konuşan Yahudilerle sohbet edip tartıştı. Fakat onlar onu öldürmeyi tasarladılar. ³⁰Mümin kardeşler bunu öğrenince onu Sezariye şehrine götürdüler. Oradan da Tarsus'a yolladılar.

³¹Bu arada bütün Yahudiye, Celile ve Samiriye bölgelerindeki cemaat selâmete kavuştu, gelişmeye devam etti. Rab'be hürmet içinde yaşayıp Mukaddes Ruh'un yardımıyla sayıca büyüdü.

Petrus, Lidda ve Yafa şehirlerinde

³²Petrus ise her tarafı dolaştı, Lidda şehrindeki cemaate de uğradı. ³³Orada Eneas adında bir adama rastladı. Eneas felçliydi. Sekiz yıldan beri yatalaktı. ³⁴Petrus ona şöyle dedi: "Eneas, İsa Mesih sana şifa veriyor. Kalk, yatağını topla!" Eneas hemen ayağa kalktı. ³⁵Lidda'da ve Şaron'da yaşayan herkes onu gördü; onu görenler tövbe edip Rab'be döndü.

³⁶Yafa şehrinde İsa'nın şakirdi olan Tabita adında bir kadın vardı. Tabita ceylan anlamına gelir. Bu kadın her zaman iyilik yapıp fakirlere yardım ederdi. ³⁷O günlerde hastalanıp öldü. Ölüsünü yıkayıp evin üst kattaki odasına koydular. ³⁸Şakirtler Petrus'un Lidda'da olduğunu duyunca ona iki adam yolladılar. Lidda, Yafa'ya yakındır. Adamlar, "Vakit kaybetmeden gel" diye yalvardılar.

³⁹Petrus kalkıp onlarla gitti. Oraya varınca onu üst kattaki odaya çıkarttılar. Bütün dul kadınlar etrafına toplandılar. Ağlayarak Tabita'nın sağken diktiği entarilerle başka giysileri Petrus'a gösterdiler. ⁴⁰Petrus herkesi odadan çıkarttı. Diz çöküp dua etmeye başladı. Sonra ölüye dönerek, "Tabita, kalk!" dedi. Kadın gözlerini açtı. Petrus'u görünce doğruldu. ⁴¹Petrus elini uzatarak onu ayağa kaldırdı. Sonra dul kadınlar dâhil, müminleri çağırırdı. Tabita'yı diri olarak onlara teslim etti. ⁴²Bu olayın haberi bütün Yafa'ya yayıldı. Birçokları Rab'be iman etti. ⁴³Petrus uzunca bir süre Yafa'da, Simun adında bir dericinin evinde kaldı.

Petrus ve Kornelius

10 Sezariye şehrinde Kornelius adında bir adam vardı. İtalyan taburunda yüzbaşydı. ²Dindar bir adamdı. Kendisi ve bütün ev halkı Allah'tan korkardı. Fakir halka cömertçe yardım edip Allah'a devamlı dua ederdi. ³Bir gün öğleden sonra saat üç civarında olağanüstü bir olay yaşadı. Allah'ın bir meleğinin kendisine geldiğini açıkça gördü. Melek ona, "Kornelius!" diye seslendi.

⁴Kornelius korku içinde ona baktı, "Ne var, efendim?" dedi.

Melek ona şöyle dedi: "Allah dualarımı işitti, fakirlere verdiğin sadakaları kabul etti. ⁵Şimdi Yafa şehrine adam yolla, Petrus adıyla tanınan Simun'u getirt. ⁶Petrus deniz kıyısında oturan Simun adında bir dericinin yanında kalıyor."

⁷Melek gittikten sonra Kornelius iki uşağını ve özel yardımcılarında dindar bir askeri çağırdı. ⁸Olup biten her şeyi anlattıktan sonra onları Yafa'ya gönderdi. ⁹Ertesi gün onlar yol alıp şehre yaklaşırken, Petrus öğle sıralarında dua etmek için dama çıktı.

¹⁰Bu arada acıktı, yemek istedi. Yemek hazırlanırken Petrus vecde geldi.

¹¹Göğün açıldığını ve bir nesnenin yeryüzüne indirildiğini gördü. Nesne dört köşesinden sarkıtılmış büyük bir çarşafa benziyordu. ¹²Çarşafın içinde, karada yaşayan her türden dört ayaklı hayvanlar, sürüngenler ve kuşlar vardı. ¹³Bir ses ona, "Petrus, kalk, kes ve ye!" dedi.

¹⁴Petrus, "Hâşâ ya Rab!" dedi. "Hiçbir zaman murdar ya da haram herhangi bir şey yemedim."

¹⁵Ses ikinci defa Petrus'a şöyle dedi: "Allah'ın helâl kıldıklarına sen haram deme." ¹⁶Bu üç kez oldu. Sonra çarşafa benzeyen nesne hemen semaya alındı.

¹⁷Petrus şaşkınlık içindeydi. Gördüğü düşün ne anlama gelebileceğini düşünürken, Kornelius'un gönderdiği adamlar sora sora derici Simun'un evinin kapısına vardılar. ¹⁸"Petrus diye tanınan Simun burada mı kalıyor?" diye sordular.

¹⁹Petrus hâlâ düşün tesirindeydi; Mukaddes Ruh ona şöyle dedi: "Bak, üç kişi seni arıyor. ²⁰Kalk ve aşağı in. Hiç tereddütsüz onlarla git. Çünkü onları ben gönderdim."

²¹Petrus aşağıya indi ve adamlara, "Aradığınız kişi benim. Gelişinizin sebebi ne acaba?" dedi.

²²Onlar şöyle cevap verdiler: "Bizi yüzbaşı Kornelius yolladı. Allah'tan korkan sâlih bir adamdır. Bütün Yahudi halkı ona saygı duyar. Mukaddes bir melek Kornelius'a seni evine çağırmasımı ve söyleyeceğin sözleri dinlemesini emretti."

²³Petrus onları içeri alıp misafir etti. Ertesi gün kalktı, onlarla birlikte yola çıktı. Yafa'daki müminlerden bazıları da onunla gitti. ²⁴Bir sonraki gün Sezariye'ye vardı. Kornelius onları bekliyordu. Akraba ve yakın arkadaşlarını da çağırmişti. ²⁵Petrus eve girerken Kornelius onu karşıladı. Ayaklarına kapanıp ona secde etti. ²⁶Fakat Petrus onu ayağa kaldırarak, "Kalk, ben de senin gibi insanım" dedi. ²⁷Kornelius'la konuşa konuşa içeri girdi, birçok insanın toplanmış olduğunu gördü. ²⁸Onlara şöyle dedi: "Biliyorsunuz, bir Yahudi'nin yabancı biriyle yakın ilişki kurması, onu ziyaret etmesi törelerimize aykırıdır. Fakat Allah bana hiç kimseyi murdar ya da haram görmemem gerektiğini gösterdi. ²⁹Bu yüzden beni çağırtdığınızda hiç itiraz etmeden geldim. Şimdi söyleyin, beni ne amaçla çağırtdınız?"

³⁰Kornelius şöyle cevap verdi: "Üç gün önce bu sıralarda, saat üçte evimde dua ediyordum. Birdenbire parlak giysili

bir adam önüne çıkıverdi. ³¹‘Kornelius, Allah senin dualarını işitti, fakirlere verdiğin sadakaları kabul etti. ³²Yafa’ya adam yolla, Petrus diye tanınan Simun’u çağirt. O, deniz kıyısında oturan derici Simun’un yanında kalıyor’ dedi. ³³Bunun üzerine sana hemen adam yolladım. Sen de lütfedip geldin. İşte şimdi hepimiz Rab’bin sana emrettiği her şeyi dinlemek için Allah’ın huzurundayız.”

³⁴Petrus söz alıp şöyle dedi: “Allah’ın insanlar arasında ayırım yapmadığını gerçekten anladım. ³⁵Hangi halktan olursa olsun O’ndan korkan ve doğru olanı yapan kişiyi kabul eder. ³⁶Allah’ın İsrailoğullarına bildirdiklerinden haberiniz vardır. Bu, İsa Mesih’in vasıtasıyla selâmetin müjdelenmesidir. İsa Mesih herkesin Efendisi’dir. ³⁷Bütün Yahudiye diyarında neler olduğunu biliyorsunuz. Olaylar Yahya’nın vaftiz davetinden sonra Celile Bölgesi’nde başladı. ³⁸Allah’ın Nasıralı İsa’yı nasıl Mukaddes Ruh’la ve kudretle meshettiğini biliyorsunuz. İsa her yeri dolaşarak iyilik yaptı. Şeytan’ın baskısı altında kıvrananların hepsine şifa verdi. Çünkü Allah O’na destek oluyordu.

³⁹“Biz İsa’nın Yahudiye kırsalında ve Kudüs’te yaptıklarının hepsine şahit olduk. O’nu çarمیha gerip öldürdüler. ⁴⁰Fakat Allah O’nu üçüncü gün diriltti ve insanlara görünmesini sağladı. ⁴¹İsa bütün halka değil, sadece Allah’ın önceden seçtiği şahitlere göründü. Bu şahitler bizleriz. Ölümünden dirilmesinden sonra O’nunla birlikte yiyip içtik. ⁴²O halka vaaz etmemizi emretti. İsa Allah tarafından ölümlerle dirilerin Yargıcı olarak seçildi. Buna şahitlik etmemizi emretti. ⁴³Peygamberlerin hepsi İsa’ya şahitlik

etti. ‘O’na iman eden herkesin günahları affedilecek’ dediler.”

⁴⁴Petrus daha bu sözleri söylerken Mukaddes Ruh, konuşmayı dinleyen herkesin üzerine indi. ⁴⁵Petrus’la birlikte gelen Yahudi müminler şaşakaldılar. Çünkü Allah, Mukaddes Ruh mevhibesini yabancılara da bahşetmeye başlamıştı. ⁴⁶Onların da ruhanî dillerle konuşup Allah’a hamdettiklerini duydular. ⁴⁷O zaman Petrus, “Bunlar tıpkı bizim gibi Mukaddes Ruh’u almışlar. Suyula vaftiz olmalarına kim engel olabilir?” dedi. ⁴⁸Böylece onların İsa Mesih adıyla vaftiz olmalarını emretti. Onlar da Petrus’un birkaç gün yanlarında kalmasını rica ettiler.

Petrus Kudüs’e dönüyor

11 Havarilerle Yahudiye’deki müminler başka halkların da Allah’ın kelâmını kabul ettiklerini duydular. ²Petrus Kudüs’e geldiğinde, sünnet yanlıları* onu tenkit ettiler. ³“Sünnetsiz kişilerin evine gidip onlarla yemek yemişsin!” dediler.

⁴Bunun üzerine Petrus baştan başlayarak olan biten her şeyi onlara anlattı. ⁵“Ben Yafa şehrinde dua ediyordum” dedi. “Vecit halindeyken bir düş gördüm. Büyük çarşafa benzer bir nesne dört köşesinden sarkıtılmıştı. Çarşaf gökten benim bulunduğum yere kadar indi. ⁶İçine dikkatle baktım. Karada yaşayan dört ayaklılar, yabani hayvanlar, sürüngenler ve kuşlar gördüm. ⁷Sonra, ‘Petrus, kalk, kes ve ye!’ diyen bir ses işittim.

⁸“Fakat ben, ‘Hâsâ ya Rab! Ağzıma hiçbir zaman murdar ya da haram bir şey girmedim’ dedim.

***11:2 Sünnet yanlıları:** Yahudi olmayan müminlerin de sünnet edilmesi gerektiğini savunan Yahudi müminler.

⁹“Ses ikinci kez gökten, ‘Allah’ın helal kıldığına sen haram deme’ dedi.

¹⁰“Bu üç kere tekrarlandı ve her şey tekrar semaya alındı. ¹¹Tam o esnada beni getirmek için Sezariye şehrinde gönderilen üç adam geldi. Kaldığımız evin önünde durdular. ¹²Mukaddes Ruh bana hiç tereddütsüz onlarla birlikte gitmemi söyledi. Yafa’dan bu altı mümin de benimle geldiler. Varıp Kornelius’un evine girdik. ¹³Kornelius bize evinde beliren meleği nasıl gördüğünü anlattı. Melek ona şöyle demiş: ‘Yafa’ya adam yolla, Petrus diye tanınan Simun’u getirt. ¹⁴Onun sana söyleyeceği sözlerle sen ve bütün ev halkın kurtuluş bulacaksınız.’

¹⁵“Ben konuşmaya başlayınca Mukaddes Ruh, başlangıçta bizim üzerimize nasıl indiye onların da üzerine indi. ¹⁶O zaman Rab’bin söylediği şu sözü hatırladım: ‘Yahya suyla vaftiz etti. Sizler ise Mukaddes Ruh’la vaftiz edileceksiniz.’ ¹⁷Allah, Efendimiz İsa Mesih’e inanan bizlere bahsettiği nimetin aynısını başka halklara da bahsetti. Hal böyleyken Allah’a nasıl karşı gelebilirdim?”

¹⁸Sünnet yanlıları bunları dinleyince yatıştılar. Allah’a hamdederek şöyle dediler: “Demek ki Allah başka halklara da tövbe edip ebedî hayata kavuşma fırsatını verdi.”

Kurtuluş müjdesi Antakya’da vazediliyor

¹⁹İstefanos’un öldürülmesinden sonra zulme uğrayan müminler dağıldılar. Fenike, Kıbrıs ve Antakya’ya kadar gittiler. Başlangıçta İsa hakkındaki haberi sadece Yahudilere duyurdular. ²⁰Fakat içlerinden Kıbrıslı ve Kireneli olan bazı müminler Antakya’ya gidip Greklerle de konuşmaya başladılar. Onlara Rab İsa’yı müjdelediler. ²¹Rab bu müminleri destekledi; neticede birçok kişi iman edip Rab’be döndü.

²²Bununla ilgili haberler Kudüs’teki cemaate ulaştı. Bunun üzerine müminler Barnaba’yı Antakya’ya yolladılar. ²³Barnaba Antakya’ya varıp Allah’ın oradaki müminlere nasıl lütfettiğini görünce sevindi. Herkesi yürekten Rab’be sadık kalmaya teşvik etti. ²⁴Barnaba Mukaddes Ruh’la ve imanla dolu iyi bir adamdı. Böylece daha birçok kişi Rab’bin cemaatine katıldı.

²⁵Sonra Barnaba Saul’u aramak için Tarsus’a gitti. ²⁶Onu bulunca da Antakya’ya getirdi. Saul ve Barnaba bir yıl boyunca oradaki cemaatle bir araya geldiler ve birçok kişiyi eğittiler. İsa’nın şakirtlerine ilk kez Antakya’da Hıristiyan adı verildi.

²⁷O sıralarda Kudüs’ten Antakya’ya bazı peygamberler geldi. ²⁸Bunlardan Hagabos adlı biri ortaya çıktı; Mukaddes Ruh’un yardımıyla konuştu, bütün dünyada büyük bir kıtlık olacağını bildirdi. Bu kıtlık, Klavdius’un imparatorluğu sırasında oldu. ²⁹Antakyalı şakirtler Yahudiye’de yaşayan mümin kardeşlerine yardım etmeyi kararlaştırdılar. Her biri kendi gücü oranında yardım gönderecekti. ³⁰Topladıkları bağışları Barnaba ve Saul’un eliyle Kudüs’teki cemaatin önderlerine gönderdiler.

Petrus’un hapsedilmesi ve hapisten kaçışı

12 O sırada Kral Hirodes cemaatten bazı kişilere zulmetmeye başladı. ²Yuhanna’nın kardeşi Yakub’u kılıçla öldürttü. ³Yahudilerin bundan memnun kaldığını görünce daha da ileri gidip Petrus’u da yakalattı. Bunu Mayasız Ekmek Bayramı sırasında yaptı. ⁴Petrus’u yakalattıktan sonra hapse attırdı ve dörder kişilik dört takım askerin gözetimine verdi. Fısıh Bayramı’ndan sonra onu halkın önünde yargılamak istiyordu.

⁵Böylece Petrus hapiste tutuldu. Fakat cemaat onun için Allah'a durmadan dua ediyordu.

⁶Petrus, Hirodes'in önünde yargılanmadan önceki gece iki askerin arasında uyuyordu. Onu çift zincirle bağlamışlardı. Kapıda duran nöbetçiler de zindanın emniyetini sağlıyordu. ⁷Birdenbire Rab'bin bir meleği göründü ve hücrede bir ışık parladı. Melek Petrus'u dürtüp uyandırdı. "Çabuk kalk!" dedi. Zincirler Petrus'un bileklerinden düşüverdi.

⁸Melek ona, "Kuşağını bağla, çarıklarımı giy" dedi. Petrus söyleneni yaptı. Melek, "Üstünü giy ve beni takip et" dedi. ⁹Petrus onu takip ederek dışarı çıktı. Meleğin yaptığının gerçek olduğunu anlamıyor, hayal gördüğünü sanıyordu. ¹⁰Birinci ve ikinci nöbetçiyi geçerek şehre açılan demir kapıya geldiler. Kapı kendiliğinden açıldı. Dışarı çıkıp bir sokak boyunca yürüdüler. Sonra melek birdenbire gözden kayboldu.

¹¹O zaman Petrus kendine geldi ve şöyle dedi: "Rab'bin bana meleğini gönderdiğini şimdi gerçekten anlıyorum. Rab beni Hirodes'in elinden ve Yahudi halkının başıma geleceğini umduğu bütün belâlardan kurtardı."

¹²Petrus olanların farkına varınca Markos diye tanınan Yuhanna'nın annesi Meryem'in evine gitti. ¹³Dış kapıyı çaldı; Roda adında hizmetçi kız kapıya çıktı. ¹⁴Petrus'un sesini tanıyınca heyecandan kapıyı açmadan sevinçle içeri koştı ve Petrus'un kapıda durduğunu söyledi.

¹⁵Ona, "Çıldırılmışsın sen!" dediler. Fakat kız ısrar edince, "O zaman onu koryuan melek olmalı" dediler.

¹⁶Petrus kapıyı çalmaya devam etti. Kapıyı açıp onu karşılarında görünce şaşakaldılar. ¹⁷Petrus eliyle onlara susmalarını işaret etti. Rab'bin onu zindan-

dan nasıl çıkardığını anlattı. "Yakub'la diğer müminlere bunu haber verin" dedi. Ve oradan ayrılıp başka bir yere gitti.

¹⁸Ertesi sabah askerler büyük bir telaşa kapıldılar. "Petrus'a ne oldu?" diye birbirlerine sordular. ¹⁹Hirodes onu arattı ve bulamadı. Nöbetçilerin ifadesini aldıktan sonra idam edilmeleri için emir verdi.

Kral Hirodes'in ölümü

Sonra Hirodes Yahudiye bölgesinden Sezariye şehrine gidip bir süre orada kaldı. ²⁰Sur ve Sayda halklarına çok kızmıştı. Bunlar birleşip onunla görüşmeye geldiler. Önce kralın başdanışmanı Vlastus'un desteğini aldılar. Sonra Hirodes'e gidip ondan barış isteğinde bulundular. Çünkü yiyecek ihtiyacını kralın topraklarından sağlıyorlardı.

²¹Belirlenen günde Hirodes krallık giysileri içinde tahtına oturup halka bir konuşma yaptı. ²²Halk, "Bu bir insanın sesi değil, bir ilâhın sesidir!" diye bağırıyordu. ²³Tam o anda Rab'bin bir meleği Hirodes'i vurdu. Çünkü Allah'a ait olan izzeti kendine mal etmişti. İçi kurtlarla kemirilerek can verdi.

²⁴Allah'ın kelâmı ise yayılıyor, etkisini arttırıyordu.

²⁵Barnaba ve Saul Kudüs'teki vazifelerini tamamlayıp Antakya'ya döndüler. Yanlarına Markos diye tanınan Yuhanna'yı da aldılar.

Barnaba ve Saul'un vazifelendirilmesi

13 Antakya'daki cemaatte bazı peygamberler ve vaizler vardı. Bunlar Barnaba, Zenci Şimon, Kireneli Lukius, bölge kralı Hirodes'in sütkardeşi Menahem ve Saul'du. ²Rab'be ibadet edip oruç tutarlarken Mukaddes Ruh şöyle dedi: "Barnaba'yla Saul'u özel bir hizmete çağırırım, onları bana ayırın."

³Böylece oruç tuttular ve dua ettiler. Sonra Barnaba'yla Saul'u takdis edip yolcu ettiler.

Barnaba'yla Saul Kıbrıs'ta

⁴Mukaddes Ruh tarafından yola çıkarılan Barnaba ve Saul, Selefkiye şehrine gittiler. Oradan da gemiyle Kıbrıs'a geçtiler. ⁵Salamis şehrine varınca Yahudi havralarında Allah'ın kelâmını vazettiler. Yardımcı olarak Yuhanna Markos da onlarla birlikteydi.

⁶Adayı baştanbaşa geçerek Baf şehrine kadar geldiler. Orada büyücü ve sahte peygamber Baryeşu adında bir Yahudi'yle karşılaştılar. ⁷Baryeşu, adanın valisi Sergius Pavlus'a yakın biriydi. Sergius Pavlus akıllı bir adamdı. Barnaba'yla Saul'u çağırttı ve Allah'ın kelâmını dinlemek istedi. ⁸Fakat kendisine 'Elimas', yani büyücü dedirten Baryeşu, onlara karşı koydu. Valiyi iman etmekten caydırmaya çalıştı. ⁹Fakat Saul, yani Pavlus, Mukaddes Ruh'la dolu olarak gözlerini Elimas'a dikti. ¹⁰Şöyle dedi: "Ey İblisin oğlu! Sen her türlü hile ve sahtekârlıkla dolusun; doğru olan her şeyin düşmanısın. Rab'bin doğru yolunu eğri göstermekten vazgeçmeyecek misin?" ¹¹İşte şimdi Rab cezanı verecek: kör olacaksın, bir süre gün ışığını göremeyeceksin."

Birdenbire Elimas'ın üzerine bir sis, bir karanlık çöktü. Etrafında elinden tutup kendisine yol gösterecek birilerini aramaya başladı. ¹²Olanları gören vali, Rab hakkında öğretilenlere hayran kaldı ve iman etti.

Pisidya Antakyası'nda

¹³Pavlus ve beraberindekiler Baf'tan denize açıldılar. Pamfilya bölgesindeki Perge şehrine geldiler. Yuhanna onları orada bırakıp Kudüs'e döndü. ¹⁴Pavlus ve Barnaba Perge'den yollarına de-

vam ettiler ve Pisidya Antakyası isimli şehre vardılar. Şabat Günü havraya gittiler. ¹⁵Tevrat ve peygamberlerin yazılarından parçalar okunduktan sonra, havranın önderleri onlara, "Kardeşler, cemaate vaaz etmek istiyorsanız, buyurun gelin" dediler.

¹⁶Pavlus ayağa kalktı, cemaatin dikkatini çekmek için bir el işareti yaptı; sonra şöyle dedi: "İsrailli soydaşlarım ve Allah'tan korkan yabancılar, dinleyin. ¹⁷Biz İsraillilerin ibadet ettiği Allah atalarımızı kayırdı. Onlar Mısır'da yabancı olarak yaşadılar. Fakat Allah onları bu süre içinde büyük bir halk yaptı. Sonra güçlü eliyle onları Mısır'dan çıkardı. ¹⁸Yaklaşık kırk yıl boyunca çölde onlara katlandı. ¹⁹Kenan diyarındaki yedi halkı ortadan kaldırdı ve onların topraklarını İsrail halkına miras olarak verdi. ²⁰Bütün bunlar yaklaşık dört yüz elli yıl sürdü.

"Bundan sonra Allah peygamber Samuel'in zamanına kadar onlara önderler yetiştirdi. ²¹Fakat halk bir kral istedi. Allah onlara Benyamin aşiretinden Kiş oğlu Saul'u kral yaptı. Samuel ve Saul kırk yıl hüküm sürdü. ²²Sonra Allah Saul'u tahttan indirdi, Davud'u kral yaptı. Onunla ilgili şahitlikte bulundu: 'İşay oğlu Davud'u gönlüme uygun bir adam olarak gördüm. O her istediğimi yapar.' ²³Allah vaadini yerine getirdi, Davud'un soyundan İsrail'e bir kurtarıcı, yani İsa'yı gönderdi. ²⁴İsa'nın gelişinden önce Yahya bütün İsrail halkını tövbe edip vaftiz olmaya çağırırdı. ²⁵Yahya vazifesini tamamladı ve şöyle dedi: 'Benim kim olduğumu sanıyorsunuz? Ben Mesih değilim. Fakat O benden sonra geliyor. Ben O'nun çağırının bağımlı olmaya lâyık değilim.'

²⁶"Kardeşler, İbrahim'in soyundan gelenler ve Allah'tan korkan yabancılar, bu kurtuluş haberi bize verildi. ²⁷Kudüs'te

yaşayanlar ve onların ileri gelenleri İsa'nın kim olduğunu anlamadılar. Her Şabat Günü okunan peygamberlerin sözlerini anlamadılar. Böylece İsa'yı mahkûm ederek bu sözleri yerine getirmiş oldular.²⁸ Ölüm cezasını gerektiren bir suç işlememişti; fakat Pilatus'tan O'nun idamını istediler.²⁹ O'nunla ilgili yazılanları yerine getirdikten sonra O'nu çarşıdan indirdiler ve mezara koydular.³⁰ Fakat Allah O'nu ölümden diriltti.³¹ İsa, Celile Bölgesi'nden Kudüs'e gelen şakirtlere günlerce görüldü. Bu kişiler şimdi halka O'nun şahitliğini yapıyorlar.

³²⁻³³“Biz de size bu müjdeyi getiriyoruz: Allah atalarımıza verdiği vaadi, onların torunları olan bizler için yerine getirdi. İsa'yı ölümden diriltti. İkinci Mezmur'da da yazıldığı gibi: ‘Sen benim oğlumsun, bugün ben sana Baba oldum.’†

³⁴“Allah İsa'yı asla çürümek üzere ölümden dirilttiğini şöyle belirtmiştir: ‘Davud'a vaat ettiğim mukaddes nimetleri size vereceğim.’‡

³⁵“Başka bir Mezmur'da da şöyle der: ‘Sadık kulunu mezarda çürümeye bırakmayacaksınız.’¶

³⁶“Davud yaşadığı çağda Allah'ın amacına hizmet etti. Sonra hayata gözlerini kapadı, atalarının yanına gömüldü ve mezarda çürüyüp gitti.³⁷ Fakat İsa Mesih mezarda çürümedi; Allah O'nu ölümden diriltti.³⁸ Kardeşler, şunu bilin, insanların günahları İsa sayesinde başılsanacak. Musa'ya verilen şeriat sizi günahlarınızdan temizleyemez.³⁹ Fakat iman eden herkes İsa vasıtasıyla bütün

günahlarından temizlenir.⁴⁰ Dikkat edin, peygamberlerin söyledikleri sizin başınıza gelmesin:

⁴¹‘Bakın, ey alaycılar, şaşkına dönün ve yok olun!

Gününüzde öyle bir şey yapıyorum ki, biri size anlatsa inanmazsınız.’”§

⁴²Pavlus'la Barnaba havradan ayrılırken halk onları bir sonraki Şabat Günü vaaz etmeye davet etti. Aynı konulardan bahsetmelerini istiyorlardı.⁴³ Havra cemaati dağılınca Yahudilerin ve Yahudi dinine dönüp Allah'a ibadet edenlerin birçoğu Pavlus'la Barnaba'ya katıldı. Pavlus'la Barnaba onlarla konuşup devamlı Allah'ın lütfu altında yaşamaya teşvik ettiler.

⁴⁴Bir sonraki Şabat Günü neredeyse bütün şehir ahalisi Rab'bin kelâmını dinlemek için toplanmıştı.⁴⁵ Yahudiler kalabalığı görünce çok kıskandılar. Pavlus'a hakaret ettiler, söylediklerine karşı çıktılar.⁴⁶ Fakat Pavlus ve Barnaba cesaretle karşılık verdiler: “Allah'ın kelâmını önce size bildirmemiz gerekiyordu. Fakat siz onu reddettiniz ve kendinizi ebedî hayata lâıyk görmediniz. İşte bundan dolayı biz şimdi öteki halklara gidiyoruz.⁴⁷ Çünkü Rab bize şöyle emretmiştir:

‘Seni öteki halklara nur yaptım; öyle ki, dünyanın dört bucağına kurtuluş götüresin.’”**

⁴⁸Öteki halklardan olanlar bunu duyunca sevindiler ve Rab'bin kelâmını yüceltiler. Birçokları iman etti. Bunlar ebedî hayata kavuşmak için tayin edilenlerdir.

⁴⁹Böylece Rab'bin kelâmı bütün bölgede yayıldı.⁵⁰ Fakat Yahudiler

†13:32-33 Mezmurlar 2:7

‡13:34 Yeşaya 55.3

¶13:35 Mezmurlar 16:10

§13:41 Habakuk 1.5

**13:47 Yeşaya 42.6; 49.6-7

dindar ve muteber kadınları ve şehrin ileri gelen erkeklerini galeyana getirdiler, Pavlus'la Barnaba'ya karşı bir baskı hareketi başlatıp onları bölgenin dışına attılar. ⁵¹Pavlus'la Barnaba onlara ikaz olsun diye ayaklarının tozunu silktiler ve Konya'ya gittiler. ⁵²Pisidyada Antakya'daki şakirtler ise sevinçle ve Mukaddes Ruh'la doluydu.

Pavlus ve Barnaba Konya'da

14 Aynı şey Konya'da da oldu. Pavlus'la Barnaba havraya gittiler. Öyle etkili bir vaaz verdiler ki, hem Yahudilerden hem de Greklerden çok kişi iman etti. ²Fakat iman etmeyen Yahudiler öteki halklardan onların zihinlerini bulandırdılar. Onları müminlere karşı kışkırttılar. ³Pavlus ve Barnaba orada uzun süre kaldılar. Rab hakkında cesaretle konuştular. Rab de onlara alâmetler ve harikalar yapma kuvvetini verdi, lütfunu bildiren kendi kelâmına şahitlik etti. ⁴Fakat şehir halkı ikiye bölündü. Bazıları Yahudilerin, bazıları da havarilerin tarafını tuttu.

⁵Yahudilerle öteki halklardan olan bazıları, ileri gelenlerin desteğiyle Pavlus ve Barnaba'yı dövüp taşlamaya kalktılar. ⁶Pavlus'la Barnaba bunu duyunca kaçtılar; Likaonya bölgesinin Listra ve Derbe şehirlerine ve çevre bölgelere gittiler. ⁷Oralarda da kurtuluş müjdesini vazetmeye devam ettiler.

Pavlus Listra şehrinde

⁸Listra şehrinde ayakları sakat bir adam vardı. Doğuştan kötürümdü. Hiç yürüyememişti. ⁹Pavlus'un söylediklerini dinledi. Pavlus onu dikkatle süzdü. Şifa bulacağına imanı olduğunu gördü. ¹⁰Yüksek sesle,

“Ayağa kalk!” dedi. Adam yerinden fırlayıp yürümeye başladı.

¹¹Kalabalık Pavlus'un ne yaptığını görünce Likaonya dilinde, “İlâhlar insan olup aramıza inmiş!” diye haykırdı. ¹²Barnaba'ya Zeus^{††}, sözcü olduğu için Pavlus'a Hermes^{‡‡} adını taktılar. ¹³Zeus'un tapınağı şehrin hemen dışındaydı. Tapınağın rahibi şehir kapılarına boğalar ve çelenkler getirdi. Halkla birlikte havarilere kurban adamak istedi.

¹⁴Fakat havariler, yani Barnaba'yla Pavlus bunu duyunca üzüntüden giysilerini yırttılar, kalabalığın içine daldılar. ¹⁵Şöyle haykırdılar: “Efendiler, neden böyle şeyler yapıyorsunuz? Biz de sizin gibi insanız. Yaradılışımız aynı. Size kurtuluş yolunu müjdeliyoruz. Bu boş şeylere inanmaktan vazgeçin. Yeri, göğü, denizi ve bunların içindeki her şeyi yaratan, hayat kaynağı olan Allah'a dönün. ¹⁶Geçmiş çağlarda Allah bütün halkların bildikleri yoldan gitmelerine izin verdi. ¹⁷Fakat yaptığı iyiliklerle hep varlığını kanıtlamıştır. Gökten yağmur yağdırır, mevsiminde ürün verir. Karnınızı doyurur, yüreğinizi sevinçle doldurur.” ¹⁸Pavlus ve Barnaba bu sözlerle bile halkın kendilerine kurban sunmasını zor engellediler.

¹⁹Bundan sonra Antakya'dan ve Konya'dan gelen bazı Yahudiler, halkı kendi taraflarına çekip Pavlus'u taşladılar. Onu ölmüş sanarak şehrin dışına sürüklediler. ²⁰Fakat şakirtler çevresine toplanınca Pavlus ayağa kalktı ve şehre döndü. Ertesi gün Barnaba'yla birlikte Derbe şehrine gitti.

Antakya'ya dönüş

²¹Pavlus'la Barnaba Derbe'de de kurtuluş müjdesini vazettiler. Birçok

††14:12 Zeus: Greklerin inanışına göre en büyük ilâh.

‡‡14:12 Hermes: Grek inancında Zeus'un özel yardımcısı ve sözcüsü olan ilâh.

şakirtleri oldu. Daha sonra Listra, Konya ve Antakya'ya döndüler. ²²Oradaki şakirtlere cesaret verdiler. İmana bağlı kalmaları için onları teşvik ettiler. "Allah'ın Hükümrânlığı'na girmek için birçok sıkıntıdan geçeceğiz" dediler. ²³Pavlus ve Barnaba müminlerin her cemaatine önderler seçtiler. Oruç tutup dua ettiler. Sonra cemaat önderlerini, iman ettikleri Rab'be emanet ettiler.

²⁴Pisidya bölgesinden geçerek Pamfilya İli'ne geldiler. ²⁵Perge şehrinde Allah'ın kelâmını vazettikten sonra Antalya'ya gittiler. ²⁶Oradan gemiyle Antakya'ya döndüler. Bütün bu yerleri ziyaret etmeleri için Allah'ın lütfuyla buradan uğurlanmışlardı. ²⁷Antakya'ya vardıklarında cemaati bir araya getirdiler. Allah'ın kendileri vasıtasıyla neler yaptığını, diğer halklara iman kapısını nasıl açtığını anlattılar. ²⁸Orada şakirtlerin yanında uzun süre kaldılar.

Kudüs'teki toplantı

15 Yahudiye diyarından gelen bazı kişiler Antakya'daki mümin kardeşlere şu telkinde bulundular: "Eğer Musa'nın töresine göre sünnet olmazsanız kurtulamazsınız." ²Pavlus'la Barnaba onlarla çekiştiler, şiddetle tartıştılar. Sonunda Pavlus'la Barnaba'nın birkaç müminle birlikte Kudüs'e gitmeleri kararlaştırıldı. Bu meseleyi havarilerle ve cemaatin öteki önderleriyle görüşeceklerdi. ³Antakya'daki cemaat tarafından uğurlandılar. Fenike ve Samiriye bölgelerinden geçtiler. Buralarda olanlara, Yahudi olmayan birçok kişinin Allah'a nasıl döndüğünü etraflıca anlattılar. Müminler bunu duyunca sevindiler. ⁴Kudüs'e vardıklarında havariler ve öbür önderler dâhil, bütün cemaat onları hoş karşıladılar. Pavlus ve yanındakiler Allah'ın kendileri

vasıtasıyla yapmış olduğu her şeyi anlattılar.

⁵Fakat Ferisi mezhebinden bazı müminler kalkıp şöyle dediler: "Bu yabancıları sünnet etmek, Musa'ya verilen şeriata uymalarını emretmek gerekir."

⁶Havarilerle öteki önderler bu meseleyi görüşmek için toplandılar. ⁷Uzun bir tartışmadan sonra Petrus ayağa kalktı ve şöyle dedi: "Mümin kardeşlerim, biliyorsunuz, öteki halklar kurtuluş müjdesini benim ağzımdan duyup iman etsinler diye Allah uzun zaman önce aranızdan beni seçti. ⁸Allah herkesin yüreğini bilir; Mukaddes Ruh'u tıpkı bize verdiği gibi öteki halklara da verdi. Böylece onları kabul ettiğini gösterdi. ⁹Onlarla bizim aramızda hiçbir ayırım yapmadı. İman ettikleri için kalplerini temiz kıldı. ¹⁰Şeriat ağır bir yük gibidir. Öyleyse neden şakirtlerin üstüne bu ağır yükü koyarak Allah'ı kızdırıyorsunuz? Bu yükü ne biz taşıyabildik ne de atalarımız. ¹¹Bizler, Rab İsa'nın lütfuyla kurtulduğumuza inanıyoruz; öteki halklar da öyle kurtulacak."

¹²Bunun üzerine bütün cemaat sustu; Barnaba'yla Pavlus'u dinlemeye başladı. Barnaba'yla Pavlus, Allah'ın kendileri vasıtasıyla öteki halklar arasında nasıl alâmetler ve harikalar yaptığını anlattılar. ¹³Onlar konuşmalarını bitirince Yakub söz alıp şöyle dedi: "Mümin kardeşlerim, beni dinleyin. ¹⁴Simun Petrus bize Allah'ın öteki halklara ilk kez nasıl ilgi gösterdiğini, onlardan kendine ait olacak bir halk çıkardığını anlattı. ¹⁵Peygamberlerin sözleri de bunu doğrular. Nitekim Tevrat şöyle der:

¹⁶'Rab diyor ki, bundan sonra geri döneceğim,

Davud'un yıkılmış meskenini yeniden bina edeceğim.

Onun yıkıntılarını onarıp onu tekrar ayağa kaldıracam.

¹⁷ Öyle ki, geriye kalan insanlar, bana ait olmaya çağırıldığım bütün halklar, beni arasinlar.

¹⁸ Bunları ezelden beri bildiren Rab işte böyle diyor.^{¶¶}

¹⁹ “Bu sebeple, bence Allah’a dönen yabancılara güçlük çıkarmamalıyız. ²⁰ Ancak putlara adanıp murdar hale gelen kurban etinden, fuhuştan, boğularak öldürülen hayvanların etinden ve kanı süzülmemiş etten sakınmaları gerekir. Onlara bu kaideleri açıklayan bir mektup yazmalıyız. ²¹ Zaten Musa’ya verilen Tevrat çok eski zamanlardan beri her şeyirde vazedilmektedir; her Şabat Günü havralarda okunmaktadır.”

Yahudi olmayan müminlere mektup

²² Sonra havariler ve öbür önderler bütün cemaatin tasvibiyle aralarından bazı kişiler seçtiler. Onları Pavlus ve Barnaba’yla birlikte Antakya’ya göndermeye karar verdiler. Mümin kardeşlerin önde gelenlerinden Barsabba denilen Yahuda ile Silas’ı seçtiler. ²³ Onlarla şu mektubu yolladılar:

“Mümin kardeşleriniz olan biz havariler ve öbür önderler, Antakya, Suriye ve Kilikya bölgesinde bulunan sizlere, yani Yahudi olmayan mümin kardeşlere selâm ederiz. ²⁴ Bizden bazı kişilerin sizi sözleriyle rahatsız ettiğini, aklınızı karıştırdığını duyduk. Onları biz göndermedik. ²⁵ Bu sebeple, oybirliğiyle bazı kişileri seçtik ve sevgili mümin kardeşlerimiz Barnaba ve Pavlus’la onları size göndermeye karar verdik. ²⁶ Barnaba ve Pavlus, Efendimiz İsa Mesih’in adı uğruna canlarını tehlikeye atan kişilerdir. ²⁷ Size Yahuda ile Silas’ı da gönderiyoruz. Onlar aynı şeyleri size sözlü olarak anlatacaklar. ²⁸ Şu kaidelerin dışında size herhangi bir şey yüklemeyi Mukaddes Ruh ve biz uygun

gördük: ²⁹ Putlara sunulan kurbanların etinden, kanı süzülmemiş etten, boğularak öldürülen hayvanların etinden ve fuhuştan sakınmalısınız. Bunlardan uzak durursanız, iyi edersiniz. Hoşça kalın.”

³⁰ Barnaba, Pavlus, Yahuda ve Silas yola çıktılar ve Antakya’ya gittiler. Cemaati topladılar, mektubu onlara verdiler. ³¹ İmanlılar mektubu okudular; içindeki cesaret verici sözlere sevindiler. ³² Kendileri peygamber olan Yahuda ve Silas, birçok konuşma yaptılar. Mümin kardeşleri cesaretlendirdiler, imanlarını pekiştirdiler. ³³⁻³⁴ Yahuda ve Silas bir süre orada kaldılar. Sonra mümin kardeşler tarafından selâmetle uğurlandılar. Kendilerini buraya göndermiş olanların yanına döndüler. ³⁵ Pavlus’la Barnaba ise Antakya’da kaldılar. Birçoklarıyla birlikte vazedip Rab’bin kelâmını müjdelediler.

Pavlus’la Barnaba arasındaki anlaşmazlık

³⁶ Bir süre sonra Pavlus Barnaba’ya şöyle dedi: “Haydi Rab’bin kelâmını vazettiğimiz şehirlere dönelim. Mümin kardeşleri ziyaret edelim, nasıl olduklarını görelim.”

³⁷ Barnaba, Markos denilen Yuhanna’yı da yanlarında götürmek istedi. ³⁸ Fakat Markos daha önce Pamfilya ilinde onları yüzüstü bırakıp gitmişti. Hizmete devam etmemişti. Bu yüzden Pavlus onu yanlarında götürmek istemedi. ³⁹ Pavlus’la Barnaba’nın arasında ciddi bir anlaşmazlık çıktı. Sonuçta ayrıldılar. Barnaba Markos’u aldı ve Kıbrıs’a doğru yelken açtı. ⁴⁰ Pavlus ise Silas’ı seçti. Mümin kardeşler tarafından Rab’bin lütfuna emanet edildikten sonra yola çıktı. ⁴¹ Suriye ve Kilikya’yı dolaşarak cemaatleri imanda pekiştirdi.

Timoteos, Pavlus'la Silas'a katılıyor

16 Pavlus, Derbe ve Listra şehirlerine de uğradı. Listra'da Timoteos adında bir şakirt vardı. Annesi mümin bir Yahudi, babası ise Grek'ti. ²Listra ve Konya'daki mümin kardeşler ondan takdirle söz ediyorlardı. ³Pavlus Timoteos'u yanında götürmek istedi. Oralarda bulunan Yahudiler yüzünden onu sünnet ettirdi. Çünkü hepsi babasının Grek olduğunu biliyordu. ⁴Pavlus, Silas ve Timoteos şehir şehir dolaştılar. Kudüs'teki havarilerle ileri gelenlerin aldığı kararları müminlere anlattılar. Bu kararlara itaat etmelerini istediler. ⁵Böylece cemaatlerin imanı pekişti, sayıları günden güne arttı.

Pavlus'un Makedonya'yla ilgili düşü

⁶Pavlus'la arkadaşları Friky'a ve Galatya bölgelerine doğru yola çıktılar. Çünkü Mukaddes Ruh, Allah kelâmını Asya ilinde vazetmelerini engellemişti. ⁷Misya bölgesine geldiklerinde Bitinya iline geçmek istediler. Fakat İsa'nın Ruhu onlara izin vermedi. ⁸Bunun üzerine Misya'dan geçip Troas şehrine gittiler. ⁹O gece Pavlus bir düş gördü. Karşısında Makedonyalı bir adam durmuş, ona yalvarıyordu: "Makedonya'ya geç ve bize yardım et" diyordu. ¹⁰Pavlus'un gördüğü bu düş uyarınca Makedonya'ya gitmek için derhal bir gemi aradık. Çünkü Allah'ın bizi, kurtuluş müjdesini oradakilere vazetmeye çağırdığı sonucuna varmıştık.

Lidya'nın iman etmesi

¹¹Troas'tan gemiyle ayrılıp doğru Semadirek adasına yöneldik. Ertesi gün de Neapolis şehrine vardık. ¹²Oradan da Filipi şehrine geçtik. Burası bir Roma yerleşim merkeziydi; Makedonya'nın o

bölgesinde önemli bir şehirdi. Birkaç gün orada kaldık.

¹³Şabat Günü şehir kapısından çıkıp ırmak kıyısına gittik. Orada bir dua yeri olacağını düşündük. Oturduk, orada toplanmış olan kadınlarla konuşmaya başladık. ¹⁴Bizi dinleyenler arasında Lidya adında bir kadın vardı. Tiyatira şehrendendi, mor kumaş ticareti yapardı. Allah'a ibadet eden biriydi. Pavlus'un söylediklerine dikkat etmesi için Rab onun yüreğini açtı. ¹⁵Lidya, ev halkıyla birlikte vaftiz olduktan sonra bizi evine çağırdı. "Beni Rab'be sadık biri sayıyorsanız, gelin, evimde kalın" dedi; bizi ikna etti.

Pavlus'la Silas hapisteye

¹⁶Bir gün dua yerine giderken köle bir kızla karşılaştık. Bu kız falcılık ruhuna esir olmuştu, gelecekte haber vererek efendilerine bir hayli kazanç sağlıyordu. ¹⁷Peşimize takıldı ve durmadan, "Bu adamlar yüceler yücesi Allah'ın kullarıdır! Size kurtuluş yolunu bildiriyorlar!" diye bağırırdı. ¹⁸Günlerce bunu yaptı. Sonunda Pavlus öyle rahatsız oldu ki, dönüp ruha, "İsa Mesih'in adıyla sana emrediyorum, bu kızın içinden çık!" dedi. Ruh hemen kızın içinden çıktı.

¹⁹Kızın efendileri para kazanma umutlarının yok olduğunu gördüler. Bu sebeple Pavlus'la Silas'ı yakaladılar, çarşı meydanına, yetkililerin önüne sürüklediler. ²⁰Onları Romalı yargıçların huzuruna çıkartarak şöyle dediler: "Bu Yahudiler şehrimizi allak bullak ettiler. ²¹Bazı adetler yayıyorlar; biz Romalıların bunları kabul etmesi ve yerine getirmesi caiz değildir."

²²Halk da Pavlus'la Silas'a yapılan saldırıya katıldı. Yargıçlar onların giysilerinin yırtılıp sıyrılmaması ve değneklerle dövülmeleri için emir verdiler. ²³Onları iyice dövdürdükten sonra hapse attılar.

Zindancıya onları sıkı şekilde koruma altında tutmasını emrettiler. ²⁴ Zindancı bu emri aldıktan sonra onları zindanın en emniyetli hüccesine attı. Ayaklarını tomruğa vurdu.

²⁵ Gece yarısına doğru Pavlus'la Silas dua ediyor, Allah'a ilâhilerle hamdediyorlardı. Öbür mahpuslar da onları dinliyordu. ²⁶ Birdenbire öyle şiddetli bir deprem oldu ki, zindan temelden sarsıldı. Aniden bütün kapılar açıldı, herkesin zincirleri çözüldü. ²⁷ Zindancı uyandı. Zindan kapılarını açık görünce kılıcını çekti ve canına kıymak istedi. Çünkü mahpusların kaçtığını sanmıştı. ²⁸ Fakat Pavlus, "Kendine zarar verme, hepimiz buradayız!" diye seslendi.

²⁹ Zindancı ışık getirtti ve içeri daldı. Titreyerek Pavlus'la Silas'ın önünde yere kapandı. ³⁰ Onları dışarı çıkarttı. "Efendiler, kurtulmak için ne yapmalıyım?" diye sordu.

³¹ Onlar, "Rab İsa'ya iman et, sen de ev halkın da kurtulursunuz" dediler. ³² Sonra zindancıya ve ev halkının hepsine Rab'bin kelâmını vazettiler. ³³ Zindancı gecenin o saatinde onları su bulunan yere götürüp yaralarını yıkadı. Sonra kendisi ve ev halkı hemen vaftiz oldu. ³⁴ Pavlus'la Silas'ı zindanın üstündeki evine çıkardı ve onlara yemek ikram etti. Bütün ailesiyle birlikte büyük sevinç içindeydi. Çünkü Allah'a iman etmişlerdi.

³⁵ Sabah olunca yargıçlar infaz memurlarını gönderdiler. Zindancıya, "O adamları serbest bırak" dediler.

³⁶ Zindancı bu sözleri Pavlus'a bildirdi. "Yargıçlar serbest bırakılmanız için haber yollamış. Şimdi çıkabilirsiniz, selâmet içinde gidin" dedi.

³⁷ Fakat Pavlus infazcılara şöyle dedi: "Roma vatandaşı olmamıza rağmen, bizi yargılamadan herkesin önünde dövdüler ve hapse attılar. Şimdi bizi gizlice mi

kovuyorlar? Kesinlikle olmaz! Kendileri gelmeli ve bizi alıp çıkarmalıdır."

³⁸ Adamlar bu sözleri yargıçlara bildirdi. Yargıçlar Pavlus'la Silas'ın Roma vatandaşı olduğunu duyunca korktular. ³⁹ Gelip özür dilediler. Sonra onları dışarı çıkarttılar ve şehirden ayrılmalarını rica ettiler. ⁴⁰ Pavlus'la Silas hapisaneden çıkınca Lidya'nın evine gittiler. Orada mümin kardeşlerle görüştiler. Onları cesur olmaya teşvik ettiler, sonra da şehirden ayrıldılar.

Pavlus ve Silas Selânik'te

17 Pavlus ve Silas, Amfipolis ve Apollonya şehirlerinden geçerek Selânik'e geldiler. Burada Yahudilerin bir havrası vardı. ² Pavlus, her zamanki gibi, ibadet için onlara katıldı; ³ üst üste üç Şabat Günü onlarla Tevrat üzerinde tartıştı, Tevrat'ı tefsir etti. Mesih'in acı çekmesi ve ölümden dirilmesi gerektiğini gösterdi. 'Sizlere duyurmakta olduğum bu İsa, Mesih'tir' dedi. ⁴ Yahudilerin bazıları, Allah'a ibadet eden bir sürü Grek ve ileri gelen birçok kadın da ikna oldular ve Pavlus'la Silas'a katıldılar.

⁵ Fakat inanmayan Yahudiler bunu kışkırdı. Pazaryerinden bazı kötü insanları topladılar. Bir grup oluşturup şehirde kargaşalık çıkarttılar. Yason'un evine saldırdılar. Çünkü Pavlus ile Silas orada kalıyordu. Onları halkın önüne çıkarıp yargılamak istiyorlardı. ⁶ Onları bulamayınca Yason'la bazı müminleri şehrin ileri gelenlerinin önüne sürüklediler. "Bu insanlar dünyayı altüst ettiler, şimdi de buraya geldiler. ⁷ Yason onları evine aldı. Onların hepsi imparatorun emirlerine karşı geliyorlar. İsa adında başka bir kral olduğunu söylüyorlar" diye bağırıldılar. ⁸ Kalabalık ve şehir yöneticileri bunu duyunca telaşlandılar. ⁹ Sonunda Yason ve diğerlerini kefaletle serbest bıraktılar.

Pavlus ve Silas Veriya şehrinde

¹⁰ Müminler hemen o gece Pavlus'la Silas'ı Veriya şehrine gönderdiler. Pavlus ile Silas oraya varınca havraya gittiler. ¹¹ Veriya'daki Yahudiler Selânik'tekilerden daha açık fikirliydi. Allah'ın kelâmını büyük ilgiyle karşıladılar. Her gün Tevrat'ı okuyorlardı. İşittiklerinin doğru olup olmadığını araştırıyorlardı. ¹² Sonuçta birçok Yahudi ve çok sayıda itibarlı Grek kadın ve erkek iman etti.

¹³ Pavlus Veriya'da da Allah'ın kelâmını vazetti. Selanikli Yahudiler bunu duyunca oraya da geldiler ve halkı Pavlus'a karşı kıskırtıp galeyana getirdiler. ¹⁴ Müminler Pavlus'u hemen deniz kıyısına yolladılar. Silas ile Timoteos ise Veriya'da kaldılar. ¹⁵ Pavlus'a refakat edenler onu Atina'ya kadar götürdüler, onu orada bıraktılar. Pavlus onlara talimatlar verdi; Silas'la Timoteos'u bir an önce yanına göndermelerini istedi. Onlar da Veriya'ya geri döndüler.

Pavlus Atina'da

¹⁶ Pavlus, Silas'la Timoteos'u Atina'da bekledi. Bu arada şehrin putlarla dolu olduğunu gördü; yüreği burkuldu. ¹⁷ Bu sebeple havrada Yahudilerle ve Allah'a ibadet eden yabancılarla görüşüp tartıştı. Ayrıca her gün pazaryerine gidip karşılaştığı insanlarla konuştu. ¹⁸ Bazı Epikürcü^{§§} ve Stoacı* filozoflar onunla atışmaya başladılar. Bazıları, "Bu lafbesi ne demek istiyor?" diye sordu. Bazıları da, "Galiba yabancı ilâhların tellallığını yapıyor" dedi. Çünkü Pavlus,

İsa'yla ve dirilişle ilgili haberi duyuyordu. ¹⁹ Onlar Pavlus'u alıp Atina Meclisi'nin toplandığı Ares Tepesi'ne götürdüler. Ona, "Vazettiğin bu yeni konular nedir, açıklar mısın?" diye sordular. ²⁰ "Kulağımıza yabancı gelen şeylerden bahsediyorsun. Bunların anlamını öğrenmek istiyoruz" dediler. ²¹ Bütün Atinalılar ve şehirde yaşayan yabancılar, yeni fikirleri dinleyip tartışmayı severlerdi. Bütün vakitlerini bu şekilde geçirirlerdi.

²² Pavlus, Ares Tepesi Meclisi'nin huzuruna çıktı; şunları söyledi: "Ey Atinalılar, her bakımdan çok dindar olduğunuzu görüyorum. ²³ Şehrinizi dolaştım. İbadet ettiğiniz şeyleri incelerken üzerinde, 'Meçhul İlâha' diye yazılmış bir sunağa bile rastladım. Bilmeden ibadet ettiğiniz bu ilâhı ben size tanıttayım.

²⁴ "O, dünyayı ve içindeki her şeyi yaratan Allah'tır. O, yeryüzünün ve göğün Efendisi'dir. İnsan eliyle yapılmış mabetlerde oturmaz. ²⁵ O'nun bir şey yapmak için insanın yardımına ihtiyacı yoktur. Herkese hayat, nefes ve her şeyi veren O'dur. ²⁶ Allah, tek insandan bütün halkları yarattı ve onları yeryüzünün her yanına yerleştirdi. Halkların sürelerini ve yerleşecekleri bölgelerin sınırlarını önceden tespit etti. ²⁷ Bunu, insanlar kendisini arasın ve el yordamıyla bulabilsin diye yaptı. Aslında Allah hiçbirimizden uzak değildir. ²⁸ 'O'nda yaşarsınız, O'nda hareket ederiz, O'nda varız.' Bazı şairleriniz de şöyle der: 'Biz de O'nun soyundanız.'

§§**17:18 Epikürcü:** Grek filozofu Epikür'ün (İ.Ö. 341-270) düşüncelerini benimseyen kişi. Buna göre ruh beden gibi ölümlüdür, yeryüzündeki hayattan başka hayat yoktur. Kişi mutluluğu ruh huzurunda aramalıdır.

***17:18 Stoacı:** Kişinin, mutluluğu ancak bütün açılar ve zevklerden kaçınmakla bulabileceğini savunan Grek filozofu Zenon'un (İ.Ö. 335-263) düşüncelerini benimseyen kişi.

²⁹“Allah’ın soyundan olduğumuz için ilâhî cevheri altın, gümüş, ya da taştan bir nesneymiş gibi düşünmemeliyiz. O, insan sanatı ve hayal gücüyle yaratılmış bir şey değildir. ³⁰Allah, geçmiş çağlardaki cahilliklere göz yumdu; fakat şimdi her yerde insanlara tövbe etmelerini emrediyor. ³¹Çünkü dünyaya hükmedeceği günü tespit etti. Bunu tayin ettiği Kişi vasıtasıyla adaletle yapacaktır. Bu Kişi’yi ölümden diriltmekle bunu herkese ispatlamıştır.”

³²Ölümlerin dirilişinden söz edildiğini duyan meclis üyeleri alay etti. Bazıları da, “Seni bu konuda bir daha dinlemek isteriz” dedi. ³³Bunun üzerine Pavlus meclisten ayrıldı. ³⁴Birkaç kişi ona katıldı ve iman etti. Bunların arasında meclis üyesi Dionisios, Damaris adında bir kadın ve birkaç kişi daha vardı.

Pavlus Korint şehrinde

18 Bundan sonra Pavlus Atina’dan ayrıldı, Korint şehrine gitti. ²Orada Akvila adında bir Yahudiyi buldu. Akvila, Pontus bölgesinde doğmuştu. Kısa bir süre önce karısı Priskilla’yla İtalya’dan gelmişlerdi. Çünkü İmparator Klavdius bütün Yahudilerin Roma’yı terk etmesini emretmişti. Pavlus Akvila’yla Priskilla’yı görmeye gitti. ³Onlarla kalıp birlikte çalıştı. Çünkü aynı işi yapıyorlardı; meslekleri çadircılıktı. ⁴Pavlus, her Şabat Günü havrada hem Yahudilerle hem de Greklerle konuşup tartışıyor, onları ikna etmeye çalışıyordu.

⁵Silas’la Timoteos Makedonya’dan geldiler. O zaman Pavlus bütün zamanını Allah’ın kelâmını vazetmeye verdi. Yahudilere İsa’nın Mesih olduğuna dair şahitlik etti. ⁶Fakat Yahudiler ona karşı gelip küfrettiler. Pavlus bu tutumu kınamak için gıysilerinin tozunu silkerek şöyle dedi: “Günahı boynunuza! Akibetinizden ben

sorumlu değilim. Artık öteki halklara gideceğim.” ⁷Pavlus oradan ayrıldı. Allah’a ibadet eden Titius Yustus adlı birinin evine gitti. Yustus’un evi havranın bitişiğindeydi. ⁸Havranın önderi Krispus bütün ev halkıyla birlikte Rab İsa’ya iman etti. Pavlus’u dinleyen Korintlilerin birçoğu da iman ettiler ve vaftiz oldular.

⁹Bir gece Rab düşte Pavlus’a şöyle dedi: “Korkma, konuş, susma! ¹⁰Ben seninle birlikteyim. Kimse sana dokunmayacak, zarar vermeyecek. Çünkü bu şehirde benim halkım çoktur.” ¹¹Böylece Pavlus orada bir buçuk yıl kaldı. Bu sürede halka Allah’ın kelâmını vazetti.

¹²Gallio’nun Ahaya valisi olduğu sıralarda Yahudiler birleşip Pavlus’a karşı harekete geçtiler. Onu mahkemeye çıkardılar. ¹³“Bu adam insanları kandırıyor, Allah’a ibadet konusunda şeriatımıza ters gelen şeyler vaz ediyor” dediler.

¹⁴Pavlus tam konuşmaya başlayacaktı ki, Gallio Yahudilere şöyle dedi: “Ey Yahudiler, davanız ciddi bir suç ya da cinayetle ilgili olsaydı, sizi sabırla dinlerdim. ¹⁵Fakat bu tartışmalar sadece kelimeler, isimler ve kendi şeriatınızla ilgilidir. O yüzden bu meseleyi kendiniz halledin. Ben böyle şeylere yargıçlık etmek istemem.” ¹⁶Sonra Gallio onları mahkemeden kovdu. ¹⁷Onlar da havranın önderi Sostenes’i yakalayıp mahkemenin önünde dövdüler. Fakat Gallio bu olup bitenlere hiç aldırmadı.

Pavlus Antakya’ya dönüyor

¹⁸Pavlus müminlerle bir süre daha kaldı. Sonra onlardan ayrıldı, Suriye’ye gitmek üzere gemiyle yola çıktı. Priskilla ve Akvila da onunla birlikteydi. Adakta bulunmuş olduğu için gitmeden önce Kenhere şehrinde saçlarını kestirdi. ¹⁹Sonra Efes’e gittiler. Pavlus,

Priskilla ve Akvila'yı orada bıraktı. Kendisi ise havraya gidip Yahudilerle tartıştı. ²⁰Daha uzun bir süre kalmasını istediler. Fakat Pavlus kabul etmedi. ²¹Onlardan ayrılırken, "Allah izin verirse yanınıza yine döneceğim" dedi. Sonra Efes'ten denize açıldı.

²²Sezariye şehrine vardı, oradan da Kudüs'e gitti. Oradaki cemaati ziyaret etti. Sonra da Antakya'ya geçti. ²³Antakya'da bir süre kaldı. Sonra oradan ayrıldı. Galatya ve Frikya bölgelerini dolaştı. Bütün şakirtlerin imanda pekişmesine yardım etti.

Apollos, Efes ve Korint'te

²⁴Bu arada Apollos adında bir Yahudi Efes'e gitti. İskenderiye doğumluydu. Mükemmel bir hatipti. Tevrat'ı çok iyi biliyordu. ²⁵Rab'bin yolu hakkında eğitim görmüştü. Coşkun bir ruhla konuşuyordu. Sadece Yahya'nın yaptığı vaftizle ilgili hakikatleri biliyordu; fakat İsa'yla ilgili hakikatleri de doğru şekilde vazediyordu. ²⁶Havrada cesaretle konuşmaya başladı. Konuşmasını dinleyen Priskilla ile Akvila onu evlerine davet ettiler. Allah yolunu ona daha doğru biçimde açıkladılar.

²⁷Apollos, Ahaya iline gitmek istedi; Efes'teki müminler de onu teşvik ettiler. Ahaya'daki şakirtlere mektup yazdılar, onu iyi karşılamalarını istediler. Apollos oraya varınca iman etmiş olanlara Allah'ın lütfuyla çok yardım etti. ²⁸Halkın önünde Yahudilerin iddialarını açık şekilde çürüttü. Tevrat'tan okuyarak İsa'nın Mesih olduğunu gösterdi.

Pavlus Efes'te

19 Apollos Korint'teyken Pavlus İç Anadolu'dan geçti. Efes'e vardı, orada bazı şakirtleri buldu. ²Onlara, "İman ettiğiniz zaman Mukaddes Ruh'u aldınız mı?" diye sordu.

"Mukaddes Ruh'tan haberimiz yok ki!" dediler.

³Pavlus, "O zaman neye dayanarak vaftiz oldunuz?" diye sordu.

"Yahya'nın vaazına dayanarak vaftiz olduk" cevabını verdiler.

⁴Pavlus şöyle dedi: "Yahya insanları tövbe ettiklerinin işareti olarak vaftiz ederdi. Halka kendisinden sonra gelecek olan'a inanmalarını söyledi. Bu gelecek olan İsa'dır." ⁵Onlar bunu duyunca Rab İsa'nın adıyla vaftiz oldular. ⁶Pavlus onlara dokunup takdis edince Mukaddes Ruh üzerlerine indi. Ruhânî dillerle konuşmaya başladılar, peygamberlik mevhibesini aldılar. ⁷Yaklaşık on iki kişiydiler.

⁸Pavlus havraya gitti. Üç ay boyunca cesaretle konuştu. Oradakilerle tartıştı. Allah'ın hükümranlığı konusunda onları ikna etmeye çalıştı. ⁹Fakat bazıları inat ettiler. İnanmayı reddettiler; İsa'nın yolunu halkın önünde kötülemeye başladılar. Bunun üzerine Pavlus onlardan ayrıldı. Şakirtleri de yanında götürdü. Her gün Tiranus'un dershanesinde tartışmalar yaptı. ¹⁰Bu böyle iki yıl sürdü. Böylece hem Yahudi hem Grek, Asya ilinde yaşayan herkes Rab'bin kelâmını işitti.

¹¹Allah Pavlus'un eliyle olağanüstü mucizeler yapıyordu. ¹²Pavlus'un kullandığı mendil ve peştemallar bile hasta olanlara götürülüyor, hastalar şifa buluyordu, cinler içlerinden çıkıyordu.

¹³Bazı Yahudiler de çevrede dolaşan cin kovmakla uğraşıyorlardı. Cinlileri Rab İsa'nın adını kullanarak kurtarmaya çalıştılar. "Pavlus'un vazettiği İsa'nın adıyla size emrediyoruz!" diyorlardı. ¹⁴Skeva adlı bir Yahudi başrahibin yedi oğlu da bunu yapıyordu.

¹⁵Bir gün cinli bir adamla uğraşıyorlardı. Adam cinin etkisiyle onlara şöyle dedi: "İsa'yı tanıyorum, Pavlus'u da biliyorum, fakat siz kimsiniz?" ¹⁶Ardın-

dan adam onlara saldırdı. Hepsini dövüp yere serdi. Adamın evinden çıplak ve yaralı olarak kaçtı.

¹⁷ Bu olayın haberi Efes'te yaşayan bütün Yahudilerle Greklere ulaştı. Hepsinin içine bir korku düştü, Rab İsa'nın adı büyük hürmet kazandı. ¹⁸ İman edenlerin birçoğu gelip yaptıkları kötülükleri açık açık itiraf ettiler. ¹⁹ Büyüculük yapmış olanların birçoğu da kitaplarını getirdiler, herkesin önünde yaktılar. Kitapların elli bin gümüş değerinde olduğunu hesapladılar. ²⁰ Böylelikle Rab'bin kelâmı kudretle yayılıyor, tesiri artıyordu.

²¹ Bu olaylardan sonra Pavlus Makedonya ve Ahaya illerinden geçip Kudüs'e gitmeye karar verdi. "Oraya gittikten sonra Roma'yı da görmeliyim" dedi. ²² Yardımcılarından ikisini, Timoteos ile Erastus'u Makedonya'ya gönderdi. Kendisi bir süre daha Asya ilinde kaldı.

Efes'te kargaşalık

²³ O sırada Efes'te İsa'nın yolu hakkında ciddi bir kargaşa çıktı. ²⁴ Demetrios adlı bir kuyumcu vardı. Artemis[†] Mabedi'nin gümüşten maketlerini yapardı, zanaatkârlara bir hayli iş sağlardı. ²⁵ Zanaatkârları ve ilgili işlerle uğraşanları bir araya topladı, onlara şöyle dedi: "Efendiler, bu işten çok para kazandığımızı biliyorsunuz. ²⁶ Fakat bu Pavlus denen adamın neler yaptığını görüyor ve duyuyorsunuz. Efes'te ve neredeyse bütün Asya ilinde birçok kişiyi kandırdı, yoldan saptırdı. Onlara elle yapılan putların gerçek ilâh olmadıklarını söylüyor. ²⁷ Tehlike sadece bu sanatımızın itibardan düşmesiyle kalmıyor, büyük ilâhemiz Artemis'in

Mabedi de hiçe sayılabilir. Hatta bütün Asya ilinin ve dünyanın ibadet ettiği ilâhe bile ululuğunu kaybedebilir."

²⁸ Oradakiler bunu duyunca öfkeyle doldular. "Efeslilerin ilâhesi Artemis uludur!" diye bağışmaya başladılar. ²⁹ Şehir baştan aşağı kargaşa içindeydi. Kalabalıklar Pavlus'un yol arkadaşlarından Makedonyalı Gayus ve Aristarhos'u sürükledi, hep birlikte belediye toplantılarının yapıldığı açık hava tiyatrosuna koştu. ³⁰ Pavlus kalabalığın önüne çıkıp konuşmak istedi. Fakat şakirtler onu bırakmadı. ³¹ Hatta Pavlus'un dostu olan bazı Asya ili yöneticileri ona haber yolladılar. Tiyatroda görünmemesi için yalvardılar.

³² Bu arada tiyatrodaki kalabalık karışıklık içindeydi, her kafadan bir ses çıkıyordu. Çoğu ne için toplandıklarını bile bilmiyordu. ³³ Yahudiler İskender'i öne çıkardılar. Kalabalıktan bazıları olayı ona bağladı. İskender eliyle işaret yaptı ve halkın önünde müdafaasını yapmak istedi. ³⁴ Fakat halk onun Yahudi olduğunu anlayınca hep birlikte iki saat boyunca, "Efeslilerin ilâhesi Artemis uludur!" diye bağıştı.

³⁵ Nihayet belediye sicil yazmanı kalabalığı yatıştırdı ve şöyle dedi: "Ey Efesliler! Efes şehrinin büyük ilâhe Artemis'in Mabedi'nin ve gökten düşen mukaddes taşın bekçisi olduğunu herkes biliyor. ³⁶ Kimse bunu inkâr edemez. Bunun için sakın olun, düşüncesiz bir şey yapmayın. ³⁷ Buraya getirdiğiniz bu adamlar ilâhemize dil uzatmadılar, mabedine saygısızlık etmediler. ³⁸ Eğer Demetrios'un ya da onunla çalışan zanaatkârlardan birinin şikâyeti varsa, mahkemeler açık, yetkililer de var. Karşılıklı suçlamalarını orada yapsınlar. ³⁹ Soruşturacağınız başka

[†]19:24 **Artemis:** Greklerin önemli bir ilâhesi; Artemis'in ya da Latince adıyla Diana'nın en büyük mabedi Efes'teydi.

bir durum varsa, kanuni bir toplantıda halledilmelidir. ⁴⁰Bugün olanlardan dolayı ayaklanma suçundan mahkûm olmak tehlikesi içindeyiz. Bu kargaşanın haklı sebebi yok, bunun hesabını veremeyiz.” ⁴¹Bunları söyledikten sonra kalabalığı dağıttı.

Pavlus Makedonya'ya ve Yunanistan'a gidiyor

20 Kargaşa yatıştıktan sonra Pavlus şakirtleri çağırttı, onları cesaretlendirdi. Sonra onlara veda etti, Makedonya'ya gitmek üzere ayrıldı. ²Makedonya'da birçok yere uğradı, müminleri cesaretlendiren konuşmalar yaptı. Sonra Yunanistan'a gitti. ³Orada üç ay kaldı. Suriye'ye deniz yoluyla gitmek üzereydi ki, Yahudilerin kendisine karşı suikast tertip ettiğini duydu. Bu yüzden Makedonya üzerinden dönmeye karar verdi. ⁴Piros oğlu Veriyalı Sopater, Selanikli Aristarhus ile Sekundus, Derbeli Gayus, Timoteos ve Asya ilinden Tihikos ile Trofimos ona eşlik ettiler. ⁵Bunlar önden gittiler ve bizi Troas şehrinde beklediler. ⁶Biz de Mayasız Ekmek Bayramı'ndan sonra Filipi şehrinden denize açıldık. Beş gün sonra Troas'ta onlara katıldık. Orada yedi gün kaldık.

⁷Cumartesi akşamı Rab'bin Sofrası'nı kutlamak için bir araya toplandık. Pavlus müminlerle konuştu. Konuşması gece yarısına kadar devam etti, çünkü ertesi gün oradan ayrılacaktı. ⁸Üst katta toplanmıştık. Odada birçok kandil yanıyordu. ⁹Eftihos adlı bir delikanlı pencerede oturuyordu. Pavlus konuştuğunda Eftihos'u uyku bastı. Uykuya dalınca ikinci kattan aşağı düştü. Yerden ölüsünü kaldırdılar. ¹⁰Pavlus aşağıya indi. Delikanlının üzerine kapanıp onu kucakladı. “Merak etmeyin, yaşıyor!” dedi. ¹¹Sonra yukarı

çıktı ve ekmek bölüp yemek yedi. Gün doğuncaya kadar onlarla uzun bir süre sohbet etti. Sonra oradan ayrıldı. ¹²Bu arada müminler delikanlıyı eve götürdüler. Sağ kurtulmasından büyük cesaret aldılar.

¹³Biz önden giderek gemiye bindik, Assos şehrine açıldık. Pavlus'u oradan gemiye alacaktık. Pavlus bunu böyle ayarlamıştı. Kendisi karadan gitmek istemişti. ¹⁴Bizi Assos'ta karşıladı. Onu gemiye alıp Midilli adasına geçtik. ¹⁵Ertesi gün oradan denize açıldık, Sakız adasının karşısına geldik. Üçüncü gün Sisam adasına uğradık, bir sonraki gün Milet şehrine vardık. ¹⁶Pavlus Efes'e uğramamaya karar vermişti. Çünkü Asya ilinde vakit kaybetmek istemiyordu. Pentikost Günü Kudüs'te olabilmek için acele ediyordu.

Pavlus Efes'teki cemaate veda ediyor

¹⁷Pavlus, Milet'ten Efes'e haber yolladı, cemaatin önderlerini yanına çağırttı. ¹⁸Geldiklerinde onlara şöyle dedi: “Asya iline ayak bastığım ilk günden beri sizlerle birlikte bulunduğum sürece nasıl yaşadığımı biliyorsunuz. ¹⁹Yahudilerin muhalefetinden dolayı çok sıkıntı çektim. Fakat Rab'be tam bir alçakgönüllülükle, gözyaşları içinde kulluk ettim. ²⁰Menfaatinize olan her şeyi yapmaya çalıştım. Sizlere umuma açık toplantılarda ve ev ev dolaşarak vaaz ettim. ²¹Tövbe edip Allah'a dönmeleri ve Efendimiz İsa'ya iman etmeleri için hem Yahudilere hem de Greklere şahitlik ettim.

²²“Şimdi de Allah'ın Ruh'una boyun eğerek Kudüs'e gidiyorum. Orada başıma neler geleceğini bilmiyorum. ²³Bildiğim tek şey var. Her şehirde Mukaddes Ruh beni hapis ve sıkıntılıların beklediğine dair uyarıyor. ²⁴Aslında hayatımı hiç önemsemiyor, ona değer vermiyorum. Yeter ki hedefime

ulaşayım, Rab İsa'nın bana verdiği vazifeyi tamamlayayım. Bu vazife, Allah'ın lütfunu bildiren kurtuluş müjdesini vazetmektir.

²⁵“Aranızda dolaşım. Allah'ın Hükümranlığı'nı sizlere duyurdum. Şimdi biliyorum ki, hiçbiriniz benim yüzümü bir daha görmeyecek. ²⁶Bu yüzden bugün size şunu kesinlikle söyleyebilirim: Ben artık kimsenin akıbetinden sorumlu değilim. ²⁷Allah'ın bilmenizi istediği her şeyi size bildirmekten çekinmedim. ²⁸Kendinize göz kulak olun. Sürüsünü bekleyen çoban gibi Allah'a iman eden cemaate göz kulak olun. Mukaddes Ruh sizi o cemaatin gözetmenleri tayin etti. Allah o cemaati kendi semavî Oğlu'nun kanı pahasına vücuda getirdi. ²⁹Biliyorum, ben gittikten sonra bazıları sürüyü esirgemeyen vahşi kurtlar gibi aranızda girecekler. ³⁰Hatta sizin aranızdan da hakikati çarpıtan adamlar çıkacak; şakirtleri peşlerinden sürükleyecekler. ³¹Bunun için tetikte olun. Üç yıl boyunca gece gündüz gözyaşı dökerek her birinize nasıl nasihat ettiğimi hatırlayın.

³²“Şimdi sizi Allah'a emanet ediyorum. O'nun lütfunu bildiren kelâma güvenmenizi istiyorum. Bu kelâm imanınızı kuvvetlendirecek, sizi Allah'a vakfolmuş bütün insanlar arasında ebedî mirasa kavuşturacaktır. ³³Ben hiç kimsenin altınına, gümüşüne ya da esvabına göz dikmedim. ³⁴Sizler de biliyorsunuz, kendimin ve arkadaşlarımla ihtiyaçlarımı karşılamak için kendi ellerimle çalıştım. ³⁵Yaptığım her şeyle, bu şekilde çalışarak yoksullara yardım etmemiz gerektiğini gösterdim. Rab İsa'nın söylediklerini unutmayın. O dedi ki, ‘Vermek, almaktan daha büyük mutluluktur.’”

³⁶Pavlus bunları söyledikten sonra onlarla birlikte diz çöküp dua etti. ³⁷Herkes ağlıyordu. Pavlus'un boynuna sarıldılar, onu öptüler. ³⁸En çok üzüldükleri, “Yüzümü bir daha görmeyeceksiniz” demesi oldu. Sonra onu gemiye kadar geçirdiler.

Pavlus Kudüs'e gidiyor

21 Onlardan ayrılınca denize açıldık ve doğru İstanköy adasına gittik. Ertesi gün Rodos adasına, oradan da Patara şehrine geçtik. ²Orada Fenike bölgesine gidecek bir gemi bulduk. Gemiye bindik, denize açıldık. ³Kıbrıs'ı görünce güneyinden geçtik, Suriye'ye doğru yol aldık. Sur şehrinde karaya çıktık. Gemi yükünü orada boşaltacaktı. ⁴Oradaki şakirtleri bulduk ve onlarla yedi gün kaldık. Şakirtler Mukaddes Ruh'tan aldıkları haberle Pavlus'u Kudüs'e gitmemesi için uyardılar. ⁵Gitme vaktimiz geldiğinde oradan ayrıldık ve yolumuza devam ettik. İmanlıların hepsi eşleri ve çocuklarıyla birlikte bizi şehrin dışına kadar geçirdiler. Deniz kıyısında diz çöküp dua ettik. ⁶Sonra birbirimizle vedalaştık. Biz gemiye bindik, onlar da evlerine döndüler.

⁷Sur'dan deniz yolculuğuna devam ettik, Batlamya şehrine geldik. Oradaki müminleri ziyaret ettik, onlarla bir gün kaldık. ⁸Ertesi gün ayrılıp Sezariye şehrine geldik. Filipus'un evine gidip onun yanında kaldık. Filipus havarilere yardım eden yedi kişiden biriydi. ⁹Peygamberlik eden, evlenmemiş dört kızı vardı.

¹⁰Oraya gelişimizin üzerinden birkaç gün geçmişti ki, Yahudiye bölgesinden Hagabos adlı bir peygamber çıkageldi. ¹¹Yanımıza yaklaştı ve Pavlus'un kuşağını aldı. Bununla kendi ellerini ve ayaklarını bağladı ve şöyle dedi: “Mukaddes Ruh diyor ki, ‘Kudüs'teki

Yahudiler bu kuşağın sahibini böyle bağlayacaklar, işgalcilere teslim edecekler.”

¹²Bunu duyunca hem biz hem de oradaki müminler Pavlus'a Kudüs'e gitmemesi için yalvardık. ¹³Fakat Pavlus şöyle cevap verdi: "Neden böyle ağlayıp kalbimi sızlatıyorsunuz? Rab İsa'nın adı uğruna Kudüs'te sadece hapsedilmeye değil, ölmeye de hazırım."

¹⁴Pavlus'u ikna edemedik. Ona yalvarmaktan vazgeçtik, "Rab nasıl isterse öyle olsun" dedik.

¹⁵Bundan sonra Kudüs'e gitmek üzere hazırlandık. Sezariyeli şakirtlerden bazıları da bizimle birlikte geldiler. ¹⁶Bizi yanında kalacağımız Kıbrıslı Minason'un evine götürdüler. Minason, İsa'nın eski şakirtlerinden biriydi.

Pavlus Kudüs'te

¹⁷Kudüs'e vardığımızda, oradaki mümin kardeşler bizi sevinçle karşıladılar. ¹⁸Ertesi gün Pavlus'la birlikte Yakub'u görmeye gittik. Cemaatin bütün önderleri oradaydı. ¹⁹Pavlus önce onların hal hatırını sordu; sonra kendi hizmetinin vasıtasıyla Allah'ın öteki halklar arasında yaptıklarını birer birer anlattı.

²⁰İleri gelenler bunu işitince Allah'a hamdettiler ve şöyle dediler: "Kardeş görüyorsun, binlerce Yahudi iman etti. Hepsi de Tevrat'ın emirlerine titizlikle uyarlar. ²¹Duyduklarına göre sen öteki halklar arasında yaşayan Yahudilere Musa'ya sırt çevirmeyi telkin ediyor, çocuklarını sünnet etmemelerini, törelerimize uymamalarını söylüyorsun. ²²Şimdi ne yapmak gerekir? Senin buraya geldiğini mutlaka duyacaklar. ²³O yüzden sana dediklerimizi yap. Aramızda Allah'a adak adanmış dört kişi var. ²⁴Bunlarla mabede git, birlikte arınma ayinine katıl. Kurban

masraflarını sen öde ki başlarını tıraş etsinler. Böylece herkes seninle ilgili rivayetlerin asılsız olduğunu anlar, senin de Tevrat'a uygun yaşadığını görür. ²⁵Yahudi olmayan müminlere gelince, onlara bir mektup yollamıştık. Putlara adanan kurbanların etinden, kanı süzülmemiş etten, boğularak öldürülen hayvanların etinden ve fuhuştan sakınmalarını belirtmiştik."

²⁶Bunun üzerine Pavlus bu dört kişiyi yanına aldı. Ertesi gün onlarla beraber arınma ayinine katıldı. Sonra mabet alanına girdi. Arınma süresinin ne zaman biteceğini oradakilere bildirdi. Her birinin adına ne zaman kurban adanacağını söyledi.

Pavlus tutuklanıyor

²⁷Yedi günlük arınma süresi bitmek üzereydi. Tam o sırada Asya ilinden bazı Yahudiler Pavlus'u mabet alanında gördüler. Kalabalığı galeyana getirip onu yakaladılar. ²⁸Şöyle bağırdılar: "Ey İsrailoğulları, yardım edin! Her yerde halkımız, Tevrat ve mabedimiz aleyhinde vaaz eden adam budur. Ayrıca mabede Grekleri sokarak bu mukaddes yeri kirletti." ²⁹Bunu daha önce Pavlus'un yanında Efesli Trofimos'u gördükleri için söylediler. Pavlus'un onu mabede soktuğunu sanıyorlardı.

³⁰Bütün şehir ayaklandı, halk her taraftan koşuşup Pavlus'u yakaladı. Onu mabet alanının dışına sürüklediler, ardından hemen avlu kapılarını kapattılar. ³¹Kalabalık Pavlus'u öldürmeye çalışıyordu. O esnada Roma alayının komutanına bütün Kudüs'ün karıştığı haberi ulaştı. ³²Komutan hemen yüzbaşılarla askerleri yanına aldı, kalabalığın olduğu yere koştu. Komutanla askerleri gören halk Pavlus'u dövmeyi bıraktı. ³³Komutan Pavlus'a yaklaşip onu yakaladı. Çift zincirle

bağlanması için emir verdi. Sonra, “Kim bu adam, ne yaptı?” diye sordu.

³⁴Kalabalıkta her kafadan bir ses çıkıyordu. Komutan kargaşadan dolayı kesin bilgi edinemedi. Bu yüzden Pavlus’un kışlaya götürülmesini emretti. ³⁵Pavlus merdivenlere geldiğinde kalabalığın azgınlığından ötürü askerler onu taşımak zorunda kaldılar. ³⁶Onların ardından gelen güruh, “Öldürün onu!” diye bağıyordu.

Pavlus kendini savunuyor

³⁷Pavlus kışlaya götürülürken komutana, “Sana bir şey söyleyebilir miyim?” dedi.

Komutan, “Sen Grekçe biliyor musun?” dedi. ³⁸“Öyleyse bir süre önce ayaklanma başlatan ve dört bin Hançerliyi[‡] kırlara götüren Mısırlı değilsin.”

³⁹Pavlus şöyle dedi: “Ben Kilikya bölgesinden Tarsuslu bir Yahudi’yim. Önemli bir şehrin vatandaşıyım. Senden rica ediyorum, halka hitap etmeme izin ver.” ⁴⁰Komutan Pavlus’un konuşmasına izin verdi. Pavlus merdivenlerde durarak eliyle halka işaret etti. Derin bir sessizlik olunca İbrani dilinde şöyle dedi:

22 “Kardeşlerim ve babalarım, şimdi lütfen müdafaamı dinleyin.” ²Pavlus’un onlara İbrani dilinde seslendiğini duyan halk daha da sessizleşti. Şöyle devam etti: ³“Ben Yahudi’yim. Kilikya bölgesinin Tarsus şehrinde doğdum. Fakat burada, Kudüs’te Gamaliel’in[¶] dizinin dibinde yetiştim. Atalarımıza verilen Tevrat üzerinde sıkı bir eğitimden geçtim. Bugün hepinizin yaptığı gibi, ben de kendimi Allah’ın hizmetine adanmışım. ⁴Hatta İsa’nın yolundan gidenlere öldüresiye zulmederdim.

Kadın erkek yakalayıp hapse atardım. ⁵Başrahip ile bütün ileri gelenler buna şahittir. Bana Şam’daki Yahudi din kardeşlerimize hitaben yazılmış mektuplar verdiler. Böylece Şam’a gidip orada İsa’ya iman edenleri yakalayacaktım. Onları cezalandırmak üzere Kudüs’e getirecektim. ⁶Fakat ben Şam’a yaklaşırken, günün ortasında birdenbire gökten parlak bir ışık çevremi aydınlattı. ⁷Yere yığıldım. Bir sesin bana, ‘Saul, Saul! Neden bana zulmediyorsun?’ dediğini duydum.

⁸“Sen kimsin, efendim?” diye sordum. “Ben senin zulmettiğin Nasıralı İsa’yım” dedi. ⁹Yanımdakiler ışığı gördüler. Fakat benimle konuşanın dediklerini anlamadılar.

¹⁰“Efendim, ne yapmalıyım?” diye sordum.

“Rab bana, ‘Kalk, Şam’a git’ dedi. ‘Orada yapmanı istediğim her şey sana bildirilecek.’ ¹¹Işığın ihtişamından gözlerim görmez olmuştu. Bu sebeple yanımdakiler elimden tutup beni Şam’a götürdüler.

¹²“Orada Hananya adında takva sahibi bir adam vardı. Tevrat’ın emirlerini titizlikle yerine getirirdi. Şam’da yaşayan bütün Yahudiler ona çok saygı duyardı. ¹³Bu adam yanıma geldi, ‘Saul kardeş, gözlerin açılınsın!’ dedi. Ve ben o anda onu gördüm.

¹⁴“Hananya bana şöyle dedi: ‘Atalarımızın ibadet ettiği Allah seni seçti. İradesini bilmeni istedi. Sâlih Olan’ı, yani Mesih’i görmen ve O’nun ağzından bir ses duyman için seni seçti. ¹⁵Çünkü O’nun şahitliğini yapacaksın. Görüp işittiklerini bütün insanlara duyuracaksın. ¹⁶Haydi, ne bekliyorsun? Kalk, O’nun adını anarak vaftiz ol ve günahlarından arın!’”

[‡]21:38 **Hançerli**: Şiddet yanlısı milliyetçi bir Yahudi partisinin üyelerine verilen ad.

[¶]22:3 **Gamaliel**: Yahudilerin Ferisi mezhebinden önde gelen bir hoca.

¹⁷“Sonra Kudüs’e döndüm. Mabet alanında dua ederken vecde geldim. ¹⁸Rab’bi gördüm, şöyle diyordu: ‘Çabuk ol, Kudüs’ten hemen ayrıl. Çünkü şahitliğini kabul etmeyecekler.’

¹⁹“Ben de dedim ki, ‘Ya Rab, bu insanlar benim havralara gidip sana iman edenleri yakalayıp dövdüğümü biliyorlar. ²⁰Üstelik senin şahidin İstefanos’un kanı dökülürken ben de oradaydım ve yapılanları onayladım. Onu öldürenlerin kaftanlarına bekçilik ettim.’

²¹“Rab bana, ‘Git! Seni uzaklara, diğer halklara göndereceğim’ dedi.”

²²Kalabalık Pavlus’u buraya kadar sessizce dinledi. Fakat bu söz üzerine seslerini yükselttiler. “Bu adamı yok edin! Böylelerinin yaşaması caiz değildir” dediler. ²³Bağırma devam ediyor, üstlüklerini çıkarıp sallıyor, tozu dumana katıyorlardı. ²⁴Bunun üzerine komutan Pavlus’un kışlaya götürülmesini, kırbaçlanarak ifadesinin alınmasını emretti. Çünkü halkın Pavlus’a neden böyle bağırıp çağırdığını öğrenmek istiyordu. ²⁵Pavlus’u kırbaçlamak için kollarını bağlamış geriyorlardı ki, Pavlus orada duran yüzbaşıya şöyle dedi: “Mahkemesi yapılmamış bir Roma vatandaşını kırbaçlamanız kanuna uygun mu?”

²⁶Yüzbaşı bunu duyunca gidip komutana, “Ne yapıyorsun? Bu adam Roma vatandaşıymış” dedi.

²⁷Komutan Pavlus’un yanına geldi, “Söyle bakayım, sen Roma vatandaşı mısın?” diye sordu.

Pavlus da, “Evet” dedi.

²⁸Komutan, “Ben bu vatandaşlığı elde etmek için yüklüce bir para ödedim” diye karşılık verdi.

Pavlus, “Ben ise doğuştan Roma vatandaşıyım” dedi.

²⁹Onun ifadesini almaya hazırlananlar hemen yanından çekildiler. Komutan da onun Roma vatandaşı olduğunu anlayınca korktu. Çünkü onu bağlatmıştı.

Pavlus Yüksek Meclis’in önünde

³⁰Komutan Yahudilerin Pavlus’u tam olarak neyle suçladıklarını bilmek istiyordu. Bu sebeple Pavlus’u hapisten çıkarttı ve başrahiplerle bütün Yüksek Meclis’in toplanması için emir verdi. Sonra Pavlus’u getirip meclisin önüne çıkardı.

23 Pavlus Yüksek Meclis’i dikkatle süzerek şöyle dedi: “Kardeşlerim, ben bugüne kadar Allah önünde vicdanım tertemiz yaşadım.”

²Başrahip Hananya, Pavlus’un yanında duranlara onun ağzına vurmaları için emir verdi.

³Buna karşılık Pavlus Hananya’ya şöyle dedi:

“Allah sana da vuracaktır. Seni ikiyezli! Beyaza boyanmış kirli bir duvara benziyorsun. Tevrat’a göre beni yargılamak için kürsüne oturmuşsun; fakat beni dövdürtmekle Tevrat’ı çiğniyorsun.”

⁴Pavlus’un yakınında duranlar, “Allah’ın başrahibine hakaret ediyorsun!” dediler.

⁵Pavlus şöyle karşılık verdi: “Soydaşlarım, başrahip olduğunu bilmiyordum. Bilseydim öyle yapmazdım. Çünkü Tevrat’ta, ‘Halkını idare edenler hakkında kötü konuşma’ diye yazılmıştır.”⁸

⁶Pavlus oradakilerin bir bölümünün Saduki, öbürlerinin de Ferisi mezhebinden olduğunu fark etti. Bu sebeple Yüksek Meclis’e şöyle seslendi: “Soydaşlarım, ben özbeöz Ferisi’yim. Ölülerin dirileceğine inanıyorum. Bu umudu beslediğim için yargılanıyorum.”

⁷Pavlus bunu söyleyince Sadukilerle Ferisiler arasında bir çekişme başladı. Meclis ikiye bölündü. ⁸Sadukiler ölümden dirilişe, ruhun ve meleklerin varlığına inanmazlar. Fakat Ferisiler bunların hepsine inanırlar.

⁹Meclis'te büyük bir kargaşalık vardı. Ferisi mezhebinden bazı Tevrat âlimleri ayağa kalktı, olup bitenlere şiddetle itiraz etti. “Bu adamda hiçbir kötülük görmüyoruz. Bir ruh ya da bir melek onunla konuşmuşsa ne olmuş?” dediler. ¹⁰Çekişme o kadar şiddetlendi ki, komutan Pavlus'u parçalayacaklar diye korktu. Askerlerine aşağı inmelerini, Pavlus'u kalabalığın arasından kapıp kışlaya götürmelerini emretti.

¹¹O gece Rab Pavlus'a göründü ve şöyle dedi: “Cesur ol! Kudüs'te benim hakkımdaki hakikatlere şahitlik etmiştin. Aynı şekilde Roma'da da şahitlik etmen gerekir.”

Pavlus'u öldürme girişimi

¹²Ertesi sabah bazı Yahudiler bir suikast hazırladılar. Pavlus'u öldürene kadar hiçbir şey yiyip içmeyeceklerine yemin ettiler. ¹³Bu tertibin içinde kırktan fazla adam vardı. ¹⁴Bunlar başrahiplerle ileri gelenlerin yanına gittiler ve şöyle dediler: “Yemin ettik, Pavlus'u öldürene kadar ağzımıza bir şey koyarsak bize lanet olsun. ¹⁵Şimdi sizler komutana gidin. Yüksek Meclis adına Pavlus'u size getirmesini rica edin. Komutana Pavlus hakkında daha ayrıntılı bilgi edinmek istediğinizi söyleyin. Onu, daha Meclis'in önüne çıkmadan öldürmeye hazır olacağız.”

¹⁶Fakat Pavlus'un kız kardeşinin oğlu onların tuzak kurduğunu duydu. Kışlaya gidip Pavlus'a durumu bildirdi. ¹⁷Pavlus yüzbaşılardan birini yanına çağırdı ve şöyle dedi: “Bu genci komutana götür, ona vereceği bir haber var.”

¹⁸Yüzbaşı genci alıp komutana götürdü. “Tutuklu Pavlus beni çağırdı ve bu genci sana getirmemi rica etti. Sana bir diyeceği varmış” dedi.

¹⁹Komutan genci elinden tutup bir kenara çekti. “Bana söyleyeceğin nedir?” diye sordu.

²⁰Genç şöyle dedi: “Yahudiler karar aldılar. Yarın Pavlus'u Yüksek Meclis'e getirmeni rica edecekler. Sana onun hakkında daha ayrıntılı bilgi almak istediklerini söyleyecekler. ²¹Fakat sen onlara kanma! Aralarından kırktan fazla kişi ona tuzak kurmuş bekliyor. Onu öldürene kadar bir şey yiyip içmeyeceklerine yemin ettiler. Şimdi hazırlar. Senin kararını bekliyorlar.”

²²Komutan, “Bunları bana anlattığını kimseye söyleme” diye tembih ettikten sonra genci eve gönderdi.

Pavlus emniyetli yere gönderiliyor

²³Komutan, yüzbaşılardan ikisini çağırdı ve şöyle dedi: “Akşam dokuzda Sezariye şehrine hareket etmek üzere iki yüz piyade, yetmiş atlı ve iki yüz mızraklı asker hazırlayın. ²⁴Pavlus'a da binmesi için at temin edin, Vali Feliks'e sağ salım ulaştırın.” ²⁵Komutan şöyle bir mektup yazdı:

²⁶“Klavdius Lisias'tan, Vali hazretleri Feliks'e selâmlar.

²⁷Bu adamı Yahudiler yakalamış öldürmek üzereydiler. Fakat ben onun Roma vatandaşı olduğunu öğrendim, askerlerimle gelip onu kurtardım. ²⁸Onu neyle suçladıklarını bilmek istedim. Bu sebeple onu Yahudilerin Yüksek Meclisi'ne götürdüm.

²⁹Öğrendiğime göre Yahudi şeriatıyla ilgili meselelerle suçlanıyordu. Fakat ölümü ya da hapis cezasını hak edecek bir şey yapmadı. ³⁰Bana bu adama karşı bir suikast hazırlandığı bildirildi.

Bu sebeple onu hemen sana gönderdim. Onu suçlayanların da şikâyetlerini senin önünde yapmalarını emrettim.”

³¹ Askerler komutanın emrini yerine getirdiler. Pavlus'u alıp geceleyin Antipatris şehrine götürdüler. ³² Ertesi gün atlıların Pavlus'la yola devam etmesine izin verildi. Diğer askerler ise Kudüs'teki kışlaya döndüler. ³³ Atlılar Sezariye'ye varınca mektubu valiyeye verdiler ve Pavlus'u teslim ettiler. ³⁴ Vali mektubu okudu ve Pavlus'un hangi vilayetten olduğunu sordu. Kilikyalı olduğunu öğrenince ³⁵ şöyle dedi: “Seni suçlayanlar gelince seni dinlerim.” Sonra Pavlus'un Hirodes'in Sarayı'nda** gözaltında tutulması için emir verdi.

Pavlus, Vali Feliks'in önünde

24 Beş gün sonra başrahip Hananya, bazı ileri gelenler ve Tertullus adlı bir hatip Sezariye şehrine geldiler. Valinin huzuruna çıkıp Pavlus'u neyle suçladıklarını açıkladılar.

² Sonra Pavlus çağrıldı. Tertullus, Pavlus'u suçlamaya başladı. Şöyle dedi: ³ “Ey faziletli Feliks! Sayende uzun süreli asayişe kavuşmuş bulunuyoruz. Aldığın tedbirlerle bu halkta olumlu gelişmeler olmuştur. Her zaman ve her yerde başardıkların için sana müteşekkiriz. ⁴ Fazla vaktini almak istemiyorum. Bu sebeple hoşgörüne sığınarak birkaç dakika bizi dinlemeni rica ediyorum.

⁵ “Biz bu adamın fesatçı olduğunu ortaya çıkardık. Dünyanın her yanında Yahudiler arasında kargaşalık çıkarmaktadır, Nasrani tarikatının†† elebaşısıdır.

⁶⁻⁸ Mabedi de kirletmeye kalkıştı. Fakat biz onu yakaladık. İfadesini alırsan onunla ilgili bütün suçlamalarımızın doğru olduğunu göreceksin.” ⁹ Oradaki Yahudiler de Tertullus'un dediklerine katıldılar ve söylenenleri doğruladılar.

¹⁰ Vali, Pavlus'a konuşması için işaret etti. Pavlus şöyle dedi: “Yıllardan beri bu halka yargıçlık ettiğimi biliyorum. O yüzden huzurunda müdafaamı seve seve yapıyorum. ¹¹ Kudüs'e ibadet etmeye sadece on iki gün önce gittim. Bunu araştırıp tespit edebilirsin. ¹² Beni mabette, havralarda ya da şehir başka bir yerinde tartışırken ya da kargaşalık yaratırken gören olmadı. ¹³ Şu anda bana yaptıkları suçlamaları da sana ispat edemezler. ¹⁴ Sana şunu açıkça söyleyeyim ki, ‘tarikat’ dedikleri Yol'dan‡‡ giderek atalarımızın ibadet ettikleri aynı Allah'a ibadet ediyorum. Tevrat'ta ve peygamberlerin kitaplarında yazılı her şeye inanıyorum. ¹⁵ Ben aynı bu adamlar gibi Allah'a umut bağladım. Allah'ın hem sâlihleri hem de zalimleri ölümden dirilteceğini ben de kabul ediyorum. ¹⁶ Bundan dolayı ben Allah'ın ve insanların huzurunda neyin doğru olduğuna inanıyorsam onu her zaman yapmaya çalışıyorum.

¹⁷ “Uzun yıllardır Kudüs'te değildim. Sonra halkımın fakirlerine bağış yapmak ve kurban adamak için döndüm. ¹⁸ Beni mabette bulduklarında kurban adıyordum. Arınma ayinini yeni bitirmiştim. Etrafımda ne bir kalabalık ne de gürültü patırtı vardı. ¹⁹ Olay yaratan ben değil, Asya ilinden bazı Yahudilerdi. Eğer aleyhimde bir diyecekleri varsa, asıl onların senin huzuruna çıkıp beni suçlamaları gerekir. ²⁰ Buradakilere de sor.

**23:35 *Hirodes'in sarayı*: Kral Büyük Hirodes'in İÖ. 40-4 arası inşa ettirdiği ve Yahudiye bölgesini idare eden Roma valilerinin kullandığı saray.

††24:5 *Nasranî tarikatı*: İsa Mesih'in şakirtlerinden oluşan cemaat.

‡‡24:14 *Yol*: Mesih'in Yolu.

Yüksek Meclis'e verdiğim ifadede ne suç bulduklarını açıklasınlar. ²¹ Aleyhimde söyleyebilecekleri yalnız bir şey var: Önelerine çıkıp, 'Ölümlerini dirileceğine inandığım için beni bugün muhakeme ediyorsunuz!' diye bağırırım."

²² Feliks, İsa'nın yolu hakkında oldukça ayrıntılı bilgiye sahipti. Duruşmayı erteledi. "Komutan Lisias gelince davanızla ilgili kararımı veririm" dedi. ²³ Oradaki yüzbaşıya da Pavlus'u gözaltında tutmasını emretti. Fakat ona biraz serbestlik tanınmasını ve ihtiyaçlarını karşılayacak arkadaşlarına da engel olmamasını söyledi.

²⁴ Birkaç gün sonra Feliks, Yahudi olan karısı Drusilla ile birlikte geldi. Pavlus'u çağırtdtı. Mesih İsa'ya iman etmekle ilgili açıklamasını dinledi. ²⁵ Pavlus doğru olanı yapmaktan, nefse hâkim olmaktan ve gelecek olan hesap gününden bahsetti. Feliks bunları duyunca korktu. "Şimdilik gidebilirsin. Fırsat bulursam seni yine çağırırım" dedi. ²⁶ Aynı zamanda Pavlus'un serbest kalmak için kendisine rüşvet vereceğini umuyordu. Bundan dolayı onu sık sık çağırıyor, onunla sohbet ediyordu.

²⁷ İki yıl dolunca Feliks makamını Porkius Festus'a devretti. Yahudilerin gönlünü kazanmak için Pavlus'u hapiste bıraktı.

Pavlus, Vali Festus'un huzurunda

25 Festus, Yahudiye bölgesine geldi ve üç gün sonra Sezariye şehrinden Kudüs'e gitti. ² Başrahiplerle Yahudi ileri gelenleri ona müracaat edip Pavlus aleyhindeki suçlamalarını bildirdiler. ³ Festus'tan kendilerine bir iyilik yapmasını rica ettiler. Pavlus'u Kudüs'e getirtmesi için yalvardılar. Tuzak kurup Pavlus'u yolda öldüreceklerdi. ⁴ Festus, Pavlus'un

Sezariye'de tutulduğunu, kendisinin de yakında oraya gideceğini söyledi. ⁵ "İleri gelenleriniz benimle gelsin. Bu adam bir kötülük yapmışsa onu orada suçlasınlar" dedi.

⁶ Festus Kudüs'te sekiz on gün kadar kaldı. Sonra Sezariye'ye gitti. Ertesi gün yargıç kürsüsünde yerini aldı. Pavlus'un getirilmesini emretti. ⁷ Pavlus gelince Kudüs'ten gelen Yahudiler etrafını sardılar. Ona bir sürü ciddi suçlamalarda bulundular. Fakat hiçbirini ispat edemediler. ⁸ Pavlus kendini savundu; şöyle dedi: "Ne Yahudi şeriatına, ne mabede, ne de Sezar'a karşı hiçbir suç işlemedim."

⁹ Yahudilere yaranmak isteyen Festus, Pavlus'a şöyle karşılık verdi: "Kudüs'e gitmek ister misin? Orada benim huzurumda bu konularda yargılanabilirsin."

¹⁰ Pavlus şöyle dedi: "Ben Sezar'ın mahkemesinin huzurunda bulunuyorum. Burada yargılanmam gerekir. Yahudilere hiçbir haksızlık yapmadım. Bunu siz de çok iyi biliyorsunuz. ¹¹ Eğer bir suç işlemişsem ve ölümü gerektiren bir şey yapmışsam, ölmekten kaçınmam. Fakat suçlamalar asılsız ise, hiç kimse beni onlara teslim edemez. Davamı Sezar'a arz etmek istiyorum."

¹² Festus danışmanlarıyla görüştüktan sonra şöyle dedi: "Madem davamı Sezar'a arz etmek istedin, Sezar'a gideceksin."

Festus Kral Agrippa'ya danışıyor

¹³ Birkaç gün sonra Kral Agrippa ile Bernike^f, Festus'a nezaket ziyareti için Sezariye'ye geldiler. ¹⁴ Bir süre orada kaldılar. Festus Pavlus'un durumunu krala şöyle anlattı: "Burada Feliks'in hapiste bıraktığı bir adam var. ¹⁵ Kudüs'te bulunduğum sırada Yahudi başrahipleriyle ileri gelenleri, onun

^f25:13 *Bernike*: Kral Agrippa'nın kız kardeşi.

aleyhinde suçlamalarda bulundular. Onu cezalandırmamı istediler.¹⁶ Onlara bunun Romalıların töresine aykırı olduğunu söyledim. Romalılar hiç kimseyi suçlayıcılara teslim etmez. Kişi önce kendisini suçlayanlarla yüzleşmeli, sonra suçlama karşısında müdafaa fırsatı bulabilmelidir.¹⁷ Bundan dolayı onlar benimle buraya gelince hiç vakit kaybetmedim. Ertesi gün yargıç kürsüsüne oturdum. Adamın getirilmesini emrettim.¹⁸ Pavlus'u suçlayanlar kalkıp konuştular. Fakat ona beklediğim türden suçlamalarda bulunmadılar.¹⁹ Onunla kendi dinleri ve İsa adında ölmüş biri hakkında çekişmeleri vardı. Pavlus İsa'nın yaşadığını iddia ediyordu.²⁰ Bu konuları nasıl soruşturacağım hakkında hiçbir fikrim yoktu. O yüzden Pavlus'a, 'Kudüs'e gidip orada bu konularda yargılanmak ister misin?' diye sordum.²¹ Fakat o imparatorun önünde yargılanmak, imparatorun kararına kadar da hapiste kalmak istedi. Ben de imparatora gideceği zamana kadar hapiste kalmasını emrettim."

²² Agrippa Festus'a, "Ben de bu adamı dinlemek isterdim" dedi.

Festus da, "Yarın onu dinlersin" diye karşılık verdi.

Pavlus Kral Agrippa'nın huzurunda

²³ Ertesi gün Agrippa ile Bernike büyük bir tantanayla geldiler. Komutanlar ve şehrin eşrafiyla birlikte toplantı salonuna girdiler. Festus'un emri üzerine Pavlus içeri getirildi.²⁴ Festus şöyle dedi: "Kral Agrippa ve burada bizimle bulunanlar, bu adamı görüyorsunuz. Hem Kudüs'teki hem buradaki bütün Yahudi halkı onu bana şikâyet etti. 'Onun artık yaşaması caiz

değildir' diye haykırdılar.²⁵ Fakat ben ölüm cezasını hak edecek bir suç işlemediğini anladım. Kendisi de imparatorun önünde yargılanmak istedi. O yüzden onu göndermeye karar verdim.²⁶ Fakat Efendimiz'e bu adamlar ilgili yazacak kesin bir şeyim yok. Bu yüzden onu sizin huzuruza getirdim. Özellikle Kral Agrippa, senin huzuruna çıkardım. Belki bu soruşturmanın sonunda yazacak bir şeyler bulabilirim.²⁷ Bir mahpusu imparatora gönderirken ona isnat edilen suçlamaları belirtmemek bana manasız geliyor."

26 Agrippa, Pavlus'a, "Kendini müdafaa edebilirsin" dedi.

Pavlus elini uzattı^{§§} ve müdafasına başladı:² "Kral Agrippa! Yahudilerin bana yükledikleri suçlarla ilgili olarak müdafaamı bugün huzurunda yapabildiğim için kendimi mutlu sayıyorum.³ Özellikle mutluyum, çünkü Yahudilerin bütün törelerini ve tartışma konularını iyi biliyorsun. Bu sebeple beni sabırla dinlemeni rica ederim.

⁴ "Bütün Yahudiler önce kendi memleketimde, sonra da Kudüs'te gençliğimden beri nasıl yaşadığımı bilirler.⁵ Beni uzun zamandır tanırlar. İsteseler, geçmişte dinimizin en titiz mezhebine, Ferisi mezhebine bağlı olarak yaşadığıma şahitlik edebilirler.⁶ Şimdi Allah'ın atalarımıza olan vaadine umut bağladığım için mahkemelik oldum.⁷ Halkımızın on iki aşireti de bu vaade erişmeyi umuyorlar. Bu sebeple gece gündüz canla başla Allah'a ibadet ediyorlar. Ey Kralım, işte bu umuttan dolayı Yahudiler beni suçluyorlar.⁸ Allah'ın ölüleri diriltmesi, sizlere neden inanılmaz geliyor?"

§§26:1 **El uzatmak:** Pavlus'un yaşadığı dönemde cemaate hitap eden kişinin elini uzatması normal bir hareketti. Ayrıca bu bir hürmet işaretiydi. Agrippa Pavlus'a söz verince o da hürmetini göstermek için elini uzatıp konuşmaya başladı.

⁹“Aslında ben de ne yapıp yapıp Nasıralı İsa'nın adını dillerden yok etmem gerektiğini düşünüyordum. ¹⁰Ve Kudüs'te bunu yaptım. Başrahiplerden yetki alarak İsa'nın şakirtlerinden birçoğunu hapse attırdım. Öldürülmeleri için oy kullandım. ¹¹Bütün havraları dolaştım. Çok defa onları cezalandırdım, inandıklarına zorla küftürmeye çalıştım. Öyle kudurmuşum ki, onlara zulmetmek için yaşadıkları yabancı şehirlere bile gittim.

¹²“Bir keresinde başrahiplerden aldığım yetki ve vazifeyle Şam'a gidiyordum. ¹³Ey Kralım, öğle vakti yoldayken gökten gelen bir ışık gördüm. Güneşten daha parlaktı. Benim ve yanımdakilerin çevresini aydınlattı. ¹⁴Hepimiz yere yıkıldık. Bir sesin bana İbrani dilinde seslendiğini duydum. ‘Saul, Saul neden bana zulmediyorsun? Benimle mücadele etmekle kendine zarar veriyorsun’ dedi.

¹⁵“Ben de, ‘Sen kimsin, Efendim?’ dedim.

“Ses şöyle karşılık verdi: ‘Ben senin zulmettiğin İsa'yım. ¹⁶Şimdi ayağa kalk. Bana hizmet etmen için seni seçtim. İşte bu sebeple sana göründüm. Bugün gördüklerin ve ilerde sana göstereceklerim hakkında şahitlik edeceksin. ¹⁷Seni kendi halkının ve yabancıların elinden de kurtaracağım. Seni diğer halklara gönderiyorum. ¹⁸Onların gözünü açmanı istiyorum. Karanlıktan nura, Şeytan'ın hükümranlığından Allah'a dönsünler. O zaman günahları affedilecek. Bana iman edecekler, müminler arasında ebedî mirasa kavuşacaklar.’ ¹⁹Bunun için, Kral Agrippa, semadan bana gösterilenlere karşı koyamadım. ²⁰Önce Şam ve Kudüs halkına, sonra bütün Yahudiye bölgesindekilere ve yabancılar vaaz ettim. Onlara tövbe

edip Allah'a dönmelerini, sonra da tövbelerine yaraşır ameller işlemelerini söyledim. ²¹Bu sebeple bazı Yahudiler beni mabette yakaladılar, öldürmeye kalkıştılar. ²²Bugüne kadar Allah yardımcım oldu. Bu sayede burada duruyorum. Büyük küçük herkes şahitlik ediyorum. Benim dediklerim, Musa ile diğer peygamberlerin önceden dedikleriyle aynıdır. ²³Onlar Mesih'in acı çekeceğini, ölümden dirilenlerin ilki olacağını, hem Yahudi halkını hem de öteki halkları nurlandıracağını bildirmişlerdi.”

²⁴Pavlus müdafaasında bunları söylerken, Festus yüksek sesle şöyle dedi: “Pavlus, sen aklını kaçırmışsın! Çok okumak seni delirtiyor!”

²⁵Pavlus şöyle cevap verdi. “Festus Hazretleri, ben aklımı kaçırmadım. Bilâkis, söylediklerim hakikattir, akla uygun sözlerdir. ²⁶Kral bunları biliyor. Bu yüzden kendisiyle çekinmeden konuşabiliyorum. Eminim, bu olaylardan hiçbiri dikkatinden kaçmamıştır. Çünkü bunlar kıyıda köşede olan olaylar değildir. ²⁷Kral Agrippa, peygamberlerin yazdıklarına inanıyor musun? İnandığını biliyorum.”

²⁸Agrippa Pavlus'a şöyle dedi: “Bu kadar kısa sürede beni Mesihçi olmaya ikna edeceğini mi sanıyorsun?”

²⁹Pavlus şöyle karşılık verdi: “İster kısa ister uzun sürede olsun, Allah'tan dileğim şu: yalnız sen değil, bugün beni dinleyen herkes benim gibi olsun. Yalnız benim gibi bu zincirlerle bağlanmasın.”

³⁰Kral, vali, Bernike ve onlarla birlikte oturanlar ayağa kalktılar. ³¹Dışarı çıkınca aralarında şöyle konuştular: “Bu adam ölümü ya da hapis cezasını hak edecek bir şey yapmamış.”

³²Agrippa, Festus'a şöyle dedi: “Bu adam davasını imparatora arz etmeseydi serbest bırakılabilirdi.”

Pavlus'un Roma'ya deniz yolculuğu

27 İtalya'ya doğru yelken açmamıza karar verildi. Pavlus'la diğer bazı mahpusları Yulius adlı bir yüzbaşıya teslim ettiler. Yulius İmparatorluk taburundaydı. ²Edremit'ten bir gemiye bindik. Asya ilinin kıyılarındaki limanlara uğrayacak olan bu gemiye denize açıldık. Selanik şehrinde Makedonyalı Aristarhus da yanımızdaydı.

³Ertesi gün Sayda şehrine uğradık. Yulius Pavlus'a dostça davrandı. İhtiyaçlarının karşılanması için arkadaşlarını görmesine izin verdi. ⁴Sayda'dan yine denize açıldık. Rüzgar ters yönden estiği için Kıbrıs'ın rüzgâra karşı muhafazalı tarafından gittik. ⁵Kilikya ve Pamfilya illerinin açıklarından geçtik ve Likya ilinin Mira şehrine geldik. ⁶Yüzbaşı orada İtalya'ya gidecek bir İskenderiye gemisi buldu. Bizi gemiye bindirdi.

⁷Birkaç gün ağır ağır yol aldık. Knidos şehrinin açıklarına güçlüklerle varabildik. Rüzgâr daha fazla ilerlememizi engelledi. Bu yüzden Salmone burnunun yakınından Girit adasının rüzgâra muhafazalı tarafından geçtik. ⁸Girit kıyısı boyunca güçlüklerle ilerledik. Laseya şehrinin yakınında bulunan Kali Limenes* denilen bir limana geldik.

⁹Epey vakit kaybetmiştik. Oruç günü† de geçmişti. O mevsimde deniz yolculuğu artık tehlikeliydi. Bu sebeple Pavlus onları uyardı: ¹⁰"Efendiler, görüyorum ki bu yolculuğa devam etmek tehlikeli ve çok zararlı olacak. Yalnız yükü ve gemiyi değil, canlarımızı da kaybe-

debiliriz." ¹¹Fakat yüzbaşı Pavlus'un söylediklerini dinlemedi. Bunun yerine kaptana ve gemi sahibine uydu. ¹²Liman kışı geçirmeye elverişli değildi. Bundan dolayı çoğunluk oradan denize açılmaya karar verdi. Kışı geçirmek için Feniks şehrine ulaşmayı amaçlıyorlardı. Kışı orada geçirebilirlerdi. Feniks, Girit'in lodosu ve karayele kapalı bir limandır.

Fırtına

¹³Güneyden hafif bir rüzgâr esmeye başladı. Gemidekiler bekledikleri rüzgârın geldiğini sandılar. Demir aldılar ve Girit kıyısı boyunca ilerlemeye başladılar. ¹⁴Çok geçmeden ada tarafından bir kasırga koptu. Bu, kuzeydoğudan esen Evrakilon denen bir rüzgârdı. ¹⁵Gemi kasırgaya tutuldu ve rüzgâra karşı gidemedi. Kendimizi rüzgârda sürüklenmeye bıraktık. ¹⁶Gavdos denen küçük bir adanın rüzgâra muhafazalı tarafına sığındık. Geminin arkasından çekilen filikayı güçlüklerle gemiye çekip kurtardık.

¹⁷Filikayı yukarı çektikten sonra halatlar kullanarak gemiyi alttan kuşattılar. Sirte Körfezi'nin‡ sığılıklarında karaya oturmaktan korktular. Yelkenleri indirdiler ve gemiyi sürüklenmeye bıraktılar. ¹⁸Fırtına o kadar şiddetliydi ki, ertesi gün gemiden yük atmaya başladılar. ¹⁹Üçüncü gün geminin takımlarını kendi elleriyle denize attılar. ²⁰Günlerce ne güneş ne de yıldızlar görüldü. Fırtına olanca şiddetiyle devam ediyordu. Kurtulma umudunu tamamıyla kaybetmiştik.

²¹Günlerce hiç kimse bir şey yemedi. Pavlus ortaya çıkıp şöyle

*27:8 *Kali Limenes*: Grekçe'de "Güzel Limanlar" demektir.

†27:9 *Oruç günü*: Yahudilerin Eylül ya da Ekim ayında tuttıkları oruç günü. Günümüzde Yom Kippur (kefaret günü) olarak bilinir (bkz. Levililer.16:29-34).

‡27:17 *Sirte Körfezi*: Libya'nın kuzeybatı kıyılarındaki yer yer çok sığ olan körfez.

dedi: “Efendiler, beni dinlemeliyiniz. Girit’ten açılmamalydınız. O zaman bu zarar ve ziyana uğramazdınız. ²² Ama yine de kaygılanmayın diyorum. Aranızda hiçbir can kaybı olmayacak. Sadece gemi harap olacak. ²³ Çünkü kendisine ait olduğum, ibadet ettiğim Allah’ın bir meleği dün gece yanıma geldi. ²⁴ Dedi ki, ‘Korkma Pavlus, imparatorun huzuruna çıkman gerekiyor. Allah seninle birlikte yolculuk edenlerin hepsini de sana başışladı.’ ²⁵ Efendiler, bundan dolayı kaygılanmayın diyorum. Allah’a inanıyorum ki, her şey tam bana bildirildiği gibi olacak. ²⁶ Ancak bir adada karaya oturacağız.”

Gemi karaya oturuyor

²⁷ On dördüncü gece İyon Denizi’nde sürükleniyorduk. Gece yarısına doğru gemiciler karaya yaklaştıklarını sandılar. ²⁸ Denizin derinliğini ölçtüler ve yirmi kulaç olduğunu gördüler. Kısa bir süre sonra bir daha ölçtüler. On beş kulaç olduğunu gördüler. ²⁹ Geminin kayalıklara bindirmesinden korktular. Kıç tarafından dört demir attılar ve günün doğması için dua ettiler. ³⁰ Bu sırada gemiciler gemiden kaçmaya kalkıştılar. Baş taraftan demir atacaklarmış gibi yaparak filikayı denize indirdiler. ³¹ Fakat Pavlus yüzbaşıyla askerlere, “Eğer bu adamlar gemide kalmazsa, siz de kurtulamazsınız” dedi. ³² Bunun üzerine askerler ipleri kesip filikayı denize düşürdüler.

³³ Gün doğmak üzereyken Pavlus herkesi yemek yemeye çağırıldı. Şöyle dedi: “On dört gündür endişeyle beklediniz. Hiçbir şey yemediniz, aç kaldınız. ³⁴ Şimdi size rica ediyorum, yemek yiyin. Hayatta kalmanız için bu gerekli. Hiçbirinizin saçının tek bir teline bile zarar gelmeyecektir.”

³⁵ Pavlus bunları söyledikten sonra eline ekme aldı, hepsinin önünde Allah’a şükretti. Ekmeği böldü ve yemeğe başladı. ³⁶ Endişeleri dağıldı, kendileri de yemek yediler. ³⁷ Gemide toplam iki yüz yetmiş altı kişiydik. ³⁸ Herkes doyduktan sonra buğdayı denize boşaltarak gemiyi hafiflettiler.

³⁹ Gündüz olunca karayı gördüler, tanıyamadılar. Fakat kumsalı olan bir körfez fark ettiler. Mümkünse gemiyi orada karaya oturtmaya karar verdiler. ⁴⁰ Çapaların iplerini kesip çapaları denizde bıraktılar. Aynı zamanda dümenleri tutan ipleri çözdüler. Ön yelkeni rüzgâra verdiler ve kumsala doğru hareket ettiler. ⁴¹ Fakat bir kumsal sığlığa çarpıp gemiyi karaya oturtular. Geminin baş kısmı kuma saplandı ve hareketsiz kaldı. Kıç tarafı da dalgaların şiddetiyle parçalanmaya başladı.

⁴² Askerler mahpusları öldürmek niyetindeydi. Hiçbirinin yüzüp kaçmasını istemiyorlardı. ⁴³ Fakat yüzbaşı Pavlus’u kurtarmak istiyordu. Bu yüzden onları bu düşünceden vazgeçirdi. Önce yüzme bilenlerin denize atlayıp karaya çıkmalarını emretti. ⁴⁴ Geriye kalanların da tahtalara ya da geminin başka parçalarına tutunmalarını söyledi. Böylece herkes sağ salim karaya çıktı.

Pavlus Malta’da

28 Sağ salim karaya ayak bastıktan sonra adanın Malta adası olduğunu öğrendik. ² Yerliler bize olağanüstü insanlık gösterdiler. Yağmur yağıyordu ve hava soğuktu. Bundan dolayı ateş yaktılar, hepimizi dostça karşıladılar. ³ Pavlus bir yığın çalı çırıp topladı. Ateşe attı. Isıdan kaçan bir engerek yılanı onun eline yapıştı. ⁴ Yerliler Pavlus’un eline asılan yılanı görünce birbirlerine şöyle dediler: “Bu

adam kesinlikle katildir. Denizden kurtuldu, fakat adalet ilâhesi onu yaşatmadı.”⁵ Pavlus ise elini silkeledi. Yılanı ateşin içine fırlattı, kendisi hiçbir zarar görmedi.⁶ Halk Pavlus’un şişip aniden ölmesini bekliyordu. Uzun süre beklediler. Ona bir zarar gelmediğini görünce fikirlerini değiştirdiler. “Bu adam bir ilâhtır!” dediler.

⁷Bulduğumuz yerin yakınında adanın reisi olan Publius’un toprakları vardı. Publius bizi evine kabul etti, üç gün dostça ağırladı.⁸ O sırada Publius’un babası ateşler içinde, kanlı ishalden yatıyordu. Pavlus hastanın odasına girdi ve dua etti. Ona dokunup şifa verdi.⁹ Bunun üzerine adadaki diğer hastalar da gelip şifa buldular.¹⁰ Bize birçok hediyeler vererek saygı gösterdiler. Denize açılacağımız zaman ihtiyacımız olan malzemeleri gemiye yüklediler.

Roma’ya varış

¹¹ Üç ay sonra bir İskenderiye gemisiyle denize açıldık. Gemi kışı adada geçirmişti. Geminin baş tarafında “İkiz İlâhlar”[¶] işareti vardı.¹² Sirakuza şehrine uğrayıp üç gün kaldık.¹³ Oradan da yolumuza devam ettik ve Regium şehrine vardık. Bir gün sonra güneyden rüzgâr esmeye başladı. Böylece ikinci gün Puteoli şehrine geldik.¹⁴ Orada bazı mümin kardeşlerle karşılaştık. Yanlarında bir hafta kalmamızı istediler. Sonunda Roma’ya geldik.¹⁵ Roma’daki müminler geleceğimizi duyunca bizi karşılamak için Appius Çarşısı’na ve Üç Hanlar’a kadar geldiler. Pavlus onları görünce Allah’a şükretti ve cesaret buldu.¹⁶ Roma’ya vardığımızda Pavlus’un bir

asker nezaretinde yalnız yaşamasına izin verildi.

Pavlus’un Roma’daki faaliyetleri

¹⁷ Pavlus üç gün sonra Roma’daki Yahudi ileri gelenlerini toplantıya çağırdı. İleri gelenler toplanınca onlara şöyle dedi: “Soydaşlarım, halkımıza ya da atalarımızın törelerine karşı yanlış hiçbir şey yapmadım. Buna rağmen Kudüs’te hapsedildim ve Romalılara teslim edildim.¹⁸ Romalılar ifademi aldılar. Serbest bırakmak istediler. Çünkü ölüm cezasını gerektiren hiçbir suç işlemedim.¹⁹ Fakat oradaki Yahudiler buna karşı çıktılar. Ben de davamı imparatora arz etmeye mecbur oldum. Bunu kendi halkımdan herhangi bir şikâyetim olduğu için yapmadım.²⁰ Ben İsrail’in umutla beklediği Kişi uğruna zincirlenmiş bulunuyorum. İşte bu sebeple sizi çağırdım. Sizinle görüşüp bunun hakkında konuşmak istedim.”

²¹ Onlar Pavlus’a şöyle dediler: “Yahudiye bölgesinden seninle ilgili mektup almadık. Oradan gelen din kardeşlerimizden hiçbiri senin hakkında kötü bir haber getirmedi, kötü bir şey söylemedi.²² Fakat biz senin fikirlerini bir de senden duymak istiyoruz. Çünkü her yerde bu mezhebe karşı çıkıldığını biliyoruz.”

²³ Pavlus’la bir gün kararlaştırdılar. Çok sayıda Yahudi o gün Pavlus’un kaldığı yere geldi. Pavlus sabahdan akşama kadar konuştu. Onlara Allah’ın Hükümranlığı hakkında açıklamalar yaptı, imana şahitlik etti. Gerek Musa’ya verilen Tevrat’a gerek peygamberlerin yazılarına dayanarak onları İsa’ya iman etmeye davet etti.²⁴ Bazıları Pavlus’un söylediklerine ikna oldu. Bazıları ise

¶28:11 “İkiz İlâhlar”: Grek ilâhları Kastor ve Polluks. Denizciler bu ilâhların kendilerini koruduklarına inanırdı.

iman etmeyi reddetti. ²⁵ Aralarında anlaşamadılar. Onlar ayrılırken Pavlus son bir söz söyledi: “Mukaddes Ruh, Peygamber Yeşaya’nın ağzıyla atalarınıza doğru söyledi. ²⁶ Şöyle dedi: ‘Bu halka git söyle: Duyacaksınız, fakat anlamayacaksınız, bakacaksınız, fakat görmeyeceksiniz. ²⁷ Çünkü bu halkın zihni kördü, kulakları ağır işitir oldu, Gözlerini kapadılar. Eğer böyle yapmasalardı, gözleriyle görür, kulaklarıyla duyar,

zihinleriyle anlardı.

Bana dönerlerdi ve ben de onlara şifa verirdim.’[§]

²⁸⁻²⁹ “Şunu iyi bilin ki, Allah’ın bu kurtuluş haberi bundan böyle diğer halklara duyurulacaktır. Onlar da buna kulak verecekler.”

³⁰ Pavlus tam iki yıl kendi kiraladığı evde kaldı. Ziyaretine gelen herkesi kabul etti. ³¹ Hiçbir engelle karşılaşmadı. Allah’ın Hükümrânlığı’nı tam bir cesaretle duyurdu; Rab İsa Mesih’le ilgili hakikatleri vazetti.